1863. No. 68.

LEEUWARDER COURANT.

Dingsdag 25 Augustus.

Bij deze Courant wordt **een** *Bijvoegsel uitgegeven.*

WEENEN, 19 Augustus.

Men twijfelt er ook hier niet meer aan of de Aartshertog Ferdinand Maximiliaan, die een eigenhandig schrijven aan den Keizer der Franschen gerigt heeft, zal de Mexicaansche Kroon aannemen, ofschoon denkelijk langdurige onderhandelingen tusschen hem en den Keizer zijn vertrek naar Mexico nog zullen voorafgaan. Intusschen blijft de meening over deze aangelegenheid hier altijd onveranderd, en komt het besluit des Aartshertogs moeijelijk te begrijpen voor.

PARIJS, 19 Augustus.

De Keizer is, naar men verzekert, volstrekt niet ingenomen met het Vorsten-Congres te Frankfort, omdat hij voorziet, dat de toenadering van Oostenrijk tot de overige staten van Duitschland te eeniger tijd van invloed zal zijn op de buitenlandsche staatkunde van het Weener kabinet.

— De heer Drouin de Lhuys, die naar het thans blijkt vóór den 28sten dezer alhier zal zijn teruggekeerd, heeft voor zijn vertrek aan ieder der officieuse bladen de grondtrekken medegedeeld van hetgeen zij nopens de Poolsche kwestie hebben mede te deelen. Dat stuk is zeer vredelievend, hoewel het bepaaldelijk doet uitkomen, dat de bedoelde aangelegenheid van Europa's belang is en Frankrijk daarom in deze in overeenstemming met de beide overige mogendheden zal blijven handelen. Vooral is eene zinsnede opmerkelijk, waarin de minister opkomt tegen de vrees, „dat Frankrijk de Poolsche kwestie te baat zal nemen, om naar eene uitbreiding van grondgebied te trachten." Die onderstelling wordt bestreden door de verklaring, dat, aangezien de regeling dezer zaak in geen geval het gebied van een der mogendheden zal vergrooten, er ook geene redenen voor Frankrijk bestaan om schadevergoeding in grondgebied te vorderen. De voorzitters der algemeene raden zijn ook uitgenoodigd om in hunne openings-redevoeringen weinig of niet van de groote staatkundige vraagstukken van den dag te gewagen.

— Te Pompeji is dezer dagen eene ontdekking gedaan, welke getuigt van de weelde, welke daar vóór achttien eeuwen heerschte. Men vond bij de uitgravingen een prachtig gebouw, dat kennelijk door voorname Romeinen was bewoond geweest. De eetzaal o. a. was rijk gemeubileerd, de tafel voorzien van eene menigte versteende spijzen, en rondom die tafel stonden drie divans, of liever tafelbedden van brons, rijk met zilver versierd. waarop onderscheidene skeletten lagen. Men vond rondom die divans eene menigte kostbare kleinodiën. Op de tafel stond o. a. een fraai bewerkt Bacchus-beeld van zilver, met oogen van email, om den hals droeg het een ketting van kostbare steenen en de armbanden waren evenzeer schitterend en rijk.

Van den 21sten. Gisteren moet Vorst Gortschakoff eerst mededeeling hebben ontvangen van de laatste nota's der drie mogendheden. De Czaar bevindt zich op dit oogenblik niet te St. Peterburg; Z. M. heeft een reisje ondernomen van nog onbekenden duur, en dat is een uitmuntend voorwendsel voor Rusland om zijn antwoord zoo lang mogelijk uit te stellen, aangenomen dat het ooit antwoorden wil.

— De jeugdige Koning van Griekenland, George I, wordt in de eerste dagen van October te Parijs gewacht, maar hij zal zich toch vermoedelijk niet naar Athene begeven vóór dat het Parlement der Ionische Eilanden zich zal hebben verklaard omtrent de aanhechting bij Griekenland en die stemming zal eerst in October plaats grijpen.

Van den 22sten. De *Courier du Dimanche* meent stellig te kunnen verzekeren, dat de nota's der drie mogendheden eene gelijkluidende conclusie behelzen van den navolgenden inhoud: „Er blijft thans voor de regeringen een gebiedende pligt over. Dat is om de ernstige aandacht van Vorst Gortschakoff te vestigen op het gewigt van den toestand en op de verantwoordelijkheid welke op Rusland rust. Oostenrijk, Frankrijk en Engeland hebben de noodzakelijkheid betoogd, om een einde te maken aan den betreurenswaardigen toestand die daarenboven vol gevaren is voor Europa. Zij hebben de middelen aangewezen, die, volgens haar gevoelen, behooren te worden aangewend om dat doel te bereiken. Wanneer Rusland niet alles doet wat in zijn vermogen is om de gematigde en verzoenende bedoelingen der drie mogendheden te verwezenlijken; wanneer het niet den weg inslaat, door de vriendschappelijke raadgevingen aangewezen, dan wordt het verantwoordelijk voor de ernstige gevolgen, die de verlenging van de onlusten in Polen kan na zich slepen."

LONDEN, 19 Augustus.

De *Morning Post* bevat een artikel, waarin wordt beweerd, dat zoo de laatste vertoogen der drie mogendheden te St. Petersburg geen ingang vinden, deze zouden moeten besluiten tot het erkennen der Polen als oorlogvoerende partij. Volgens genoemd blad zou dit geene bepaalde vredebreuk ten gevolge hebben en de Polen toch in staat worden gesteld om wapenen en manschappen te bekomen over de Galicische grenzen. Het blad brengt daarbij in herinnering, dat de mogendheden alsdan even zoo zouden handelen als tijdens den opstand van de Grieken en de Belgen.

— De *Times* van heden zegt nopens den barbaarschen oorlog, die thans in Noord-Amerika wordt gevoerd, o. a. het volgende: Alle partij inzigten daargelaten, enkel als oorlog beschouwd, is de strijd in Amerika eene schande voor de tegenwoordige eeuw. Het is een barbaarsche strijd in den volsten zin des woords. De oorlogswerktuigen zijn nieuw, maar de demon der verwoesting is dezelfde, die de Assyrische, Chaldeeuwsche en Persische legers vernietigde. Deze oorlog vereenigt de nieuwste uitvindingen op militair gebied met de vernielingszucht uit de tijden van Alarich of Attila. Als bewijs daarvoor haalt het blad aan de slag van Gettysburg, waarbij 40,000 man aan dooden en gewonden vielen. Tien duizend lijken bleven bij dien enkelen slag. Het blad geeft voorts eene schildering van dien veldslag, welke in ijzingwekkende tooneelen alle beschrijving te boven gaat.

Van den 21sten. **Het godsdienstig tractaat-genootschap te Londen heeft thans 64 jaren bestaan, en in dien tijd** 1,006,000,000 exemplaren van onderscheidene geschriften verspreid; in het laatste jaar alleen 47 millioen, en daarvan 600,000 in verschillende Oost-Indische dialecten en 200,000 in het Chineesch. De ontvangst bedroeg 95,300 ponden sterling of meer dan *f* 1,000,000.

— Aan de berigten uit New-York van 11 en 12 dezer wordt nog het volgende ontleend: De Zuidelijken hielden Staffort Counthouse en Acquia Creek bezet. Het Noordelijk korps, dat Charleston belegert, heeft 8000 man versterking ontvangen. De generaal der Zuidelijken Braxton Bragg stond te Chattonaga en een gedeelte van zijn legerkorps te Rome in Georgië. Het gerucht wil dat hij door Bishop Polk zal vervangen worden. Lee en Meade blijven altijd dezelfde stellingen innouden. De eerstgenoemde dreigt zijn ontslag te nemen indien de Noordelijke officieren, voor welke zijn zoon tot gijzelaar strekt, ter dood worden gebragt. — President Lincoln heeft aan den heer Seymour, gouverneur van New-York, een brief gerigt, waarin hij verklaart in zijn voornemen te volharden om de conscriptie des noods met geweld door te zetten. — Het gouvernement der Zuidelijken heeft besloten de geheele zwarte bevolking tot het bieden van wederstand aan den aanval der Noordelijken onder de wapenen te brengen.

BERLIJN, 20 Augustus.

Koningin Victoria van Engeland is zaturdag-morgen, vergezeld van hare zonen Alfred en Leopold en van hare dochters Helena en Beatrice, te Coburg aangekomen en onmiddellijk doorgereisd naar het kasteel *Reisenau*. De Kroonprins en de Kroonprinses van Pruisen werden den 19den insgelijks te *Reisenau* verwacht.

— Het meerendeel der dagbladen houdt zich bezig met het bespreken der voorstellen door den Keizer van Oostenrijk op het Vorsten-Corgres te Frankfort ingediend. De *Berliner Allgem. Zeitung* zegt, dat de voorstellen des Keizers voor geene verwezenlijking vatbaar zijn. „En aangenomen zelfs dat die plannen uitvoerbaar waren," zoo gaat het blad voort, „dat zij inderdaad werden ten uitvoer gebragt, ook dan nog zal de eenheid van Duitschland daardoor niet worden tot stand gebragt, zelfs niet bevorderd."

De *Nat. Zeitung* is gematigder in hare opvatting. Hare hoofdgrief tegen het ontwerp is dat de leden van het Parlement niet door volkskeuze worden benoemd; dan alleen kon er sprake zijn van een werkelijk Parlement, wanneer dit door het volk zelf wordt gekozen. Hier tegenover behoort een verantwoordelijk ministerie te staan. De verdeeling der stemmen in den Bondsraad is niet voorgesteld gelijk dit behoort te zijn naar het aantal inwoners; want Oostenrijk en Pruisen staan met 27 millioen tegen 17 millioen der overige staten en toch is aan deze laatsten een even groot stemmental toegekend als aan de beide eerstgenoemden. Daarenboven dewijl 300 afgevaardigden komen op 44,500,000 inwoners, behoorde Keurhessen slechts 5 in plaats van 9 afgevaardigden te stellen, gelijk in het ontwerp is opgenomen. Hamburg, dat eene 32-voudige bevolking telt van Lichtenstein, heeft slechts een vertegenwoordiger en aan de Thuringsche hertogdommen, welke eene veel geringere bevolking hebben dan Hamburg, zijn twee stemmen toegekend.

De *Spen. Zeitung* ziet in het congres het bewijs dat alle vooroordeelen van Zuid en Noord, van Groot- en Kleinduitschen wijken, en het bewustzijn dat eenheid onder alle Duitsche stammen behoort te bestaan, zich met kracht doet gelden.

FRANKFORT, 20 Augustus.

Gisteren is de Koning der Nederlanden alhier uit Baden-Baden aangekomen, vergezeld van zijnen broeder Prins Hendrik der Nederlanden, die eergisteren naar Baden-Baden was gereisd om den Koning van daar af te halen. De Koning kwam ter dezer stede aan ten $2\frac{1}{4}$ uur, en steeg af aan het hôtel van den Nederlandsche gezant bij het hof van Beijeren, enz., jhr. F. H. W. von Scherff, tevens Luxemburgsch gezant bij den Duitschen Bond. Ongeveer een kwartier uurs na zijne aankomst reed de Koning naar het Bondspaleis, ten einde den Keizer van Oostenrijk te bezoeken. Deze vernomen hebbende, dat de Koning der Nederlanden gisteren herwaarts zou komen om hem te bezoeken, had zijn voorgenomen uitstapje naar het kasteel *Rumpenheim* om die reden uitgesteld. Kort na het vertrek des Konings begaf de Keizer zich naar het hôtel van den heer von Scherff, om het bezoek des Konings te beantwoorden. Aanvankelijk had de Koning het voornemen opgevat, om terstond na zijne ontmoeting met den Keizer de vrije stad te verlaten, maar hij heeft hiervan afgezien op uitnoodiging des Keizers, en ten gevolge daarvan deelgenomen aan het galadiner, dat de Keizer op het Bondspaleis dien namiddag gaf aan de leden van het Vorsten-Congres, de gezanten bij den Bond en verscheidene andere voorname personen. Het feest was even luisterrijk als het vroegere en het aantal gasten was 180.

Van den 21sten. Het bevestigt zich, dat de Koning van Pruisen op de hem door den Koning van Saksen overgebragte gezamenlijke uitnoodiging der Vorsten met eene herhaalde afwijzing heeft geantwoord, en wel op dezelfde gronden welke hij reeds uit Gastein naar Weenen had mede gedeeld.

— Heden is het congres van afgevaardigden der Duitsche Stendenvergaderingen bijeengekomen. Er waren meer dan 300 leden aanwezig. De heer Bennigsen uit Hannover bekleedde het voorzitterschap. De voorstellen der commissie betrekkelijk de Duitsche quaestie zijn na eene beraadslaging van acht uren eenstemmig aangenomen.

— De Americaansche consul heeft de Amerikaansche en Mexikaansche vlaggen alhier uitgestoken op bevel van den heer Seward, Amerikaansch minister van buitenlandsche zaken. In de dépêche, welke die lastgeving inhoudt, wordt verklaard dat, Amerika de nieuwe door Frankrijk in Mexico beoogde monarchie niet zal dulden, terwijl de minister de Amerikaansche agenten in het buitenland tevens gelast, om het gouvernement van Juarez in de verschillende rijken te vertegenwoordigen gedurende de bezetting van Mexico door de Franschen.

Van den 22sten. **Het congres van afgevaardigden der Duitsche Stendenvergaderingen is in zijne zitting van gisteren tot het eenstemmige besluit gekomen,** dat Oostenrijks voorstellen wel veel bedenkelijks hebben, maar toch niet eenvoudig verworpen moeten worden; dat eene door regtstreeksche verkiezingen gevormde vergadering van Bondsafgevaardigden noodzakelijk is, dat Pruisen met Oostenrijk gelijk gesteld, al de Pruisische provincien in den Bond opgenomen en de Oostenrijksche voorstellen aan de goedkeuring eener nationale vergadering moeten onderworpen worden.

Heden ochtend ten 11 ure is het Vorsten-Congres vergaderd; men verwacht heden beslissende besluiten.

's GRAVENHAGE, 20 Augustus.

Z. M. de Koning wordt tegen 12 September e. k. alhier terug verwacht. H. M. de Koningin en Z. K. H. de Prins van Oranje zullen in de eerste dagen der volgende maand naar Stuttgard vertrekken.

Van den 22sten. Bij vergissing is (ook aan ons per telegraaf) gemeld, dat de heer Drouyn de Lhuys, minister van buitenlandsche zaken in Frankrijk, alhier zou zijn aangekomen. Het was de heer Thouvenel, oud-minister van buitenlandsche zaken in Frankrijk, die zich sedert eenige dagen alhier bevond en die o. a. gisteren bij H. M. de Koningin ten gehoore is ontvangen. De heer Thouvenel is heden morgen weder uit deze residentie naar Brussel vertrokken.

UTRECHT, 21 Augustus.

De dienst op den centraal-spoorweg, welke gisteren voor het publiek werd geopend, is zeer juist uitgevoerd. De zes treinen in beide rigtingen, welke hebben gereden, zijn zeer regelmatig en volgens de tijdsbepaling der annonces aangekomen.

Door den minister van binnenlandsche zaken, is aan de directie der centraal-spoorweg-maatschappij voorloopige vergunning verleend voor eene omnibus-dienst tusschen Hattem en Zwolle, tot vervoer van reizigers en goederen.

HARLINGEN, 23 Augustus.

Als een bewijs, dat de handels-ondernemingsgeest alhier niet is uitgedoofd, kunnen wij mededeelen, dat door eene geachte firma alhier regtstreeks uit Suriname via Amsterdam met de schepen *Casper de Robles* en *Albrecht Fredrik* eene keurige partij West-Indisch hout is aangebragt, die bijzonder de aandacht van heeren houthandelaren tot zich trekt. Wie weet waartoe deze eerste proeve leiden kan, daar het hout zeer geschikt is tot het betimmeren van rijks gebouwen en dergelijke groote inrigtingen.

FRANEKER, 22 Augustus.

Op voorstel van burgemeester en wethouders is gisteren door den Raad besloten, dat de in 1859 aangevangen overkruining van de diepten binnen deze gemeente, voor zoover noodig, zal worden voortgezet. Daarna zijn de onderdeelen van het plan vastgesteld, hierop nederkomende: In 1864 zullen worden overkruind en van riolen voorzien: I. de Voorstraat, voor zoover dit nog niet geschied is; II. het Diept achter 't Hof, loopende van den noordwestelijken hoek der Voorstraat tot aan de brug tegenover het armhuis; III. het Diept, loopende van de Patroonswaag tot den hoek van het zoogenaamde eilandje. Aan burgemeester en wethouders is voorts opgedragen nadere voorstellen tot uitvoering van een en ander ter tafel te brengen.

Wanneer deze werken zullen zijn uitgevoerd, zullen in deze stad alle doodloopende hoeken zijn opgeruimd, zoodat Franeker dan alleen als water *in* de stad behoudt de dadelijke en regt doorloopende verbindingen met het groot scheepvaartskanaal ten noorden, oosten en zuiden van het midden der stad, in de gedaante van een hoefijzer. De vele verbeteringen en verfraaijingen, die deze stad in de laatste jaren reeds heeft ondergaan, zullen door de uitvoering der bedoelde werken belangrijk worden vermeerderd, en niet alleen het goede aanzien der stad zal er bij winnen, maar ook als maatregel ter bevordering van den openbaren gezondheidstoestand in het plan zeer te prijzen. Neemt men hierbij in aanmerking, dat ook onze stad weldra de voordeelen van den spoorweg zal mogen genieten, dan valt het niet te betwijfelen, of velen van elders zullen zich opgewekt gevoelen zich alhier neder te zetten.

LEEUWARDEN, 24 Augustus.

Bij den burgerlijken stand in deze gemeente zijn van den 18 tot en met den 24 Augustus aangegeven: geboren 17, overleden 19, gehuwd 2 paar.

— De réunie van predikanten en afgevaardigden der Waalsche gemeenten heeft vrijdag, zaturdag en heden hare werkzaamheden voortgezet. Heden namiddag vereenigden de leden zich aan een broederlijken maaltijd in een der lokalen van den heer van der Wielen.

— De gemiddelde boezemwaterstand over de geheele provincie was, volgens den wekelijkschen peilstaat: den 9den $11\frac{1}{3}$, den 10den $12\frac{1}{3}$, den 11den 11, den 12den $12\frac{1}{3}$, den 13den $13\frac{2}{3}$, den 14den $14\frac{1}{6}$ en den 15 Augustus $15\frac{1}{2}$ duimen onder zomerpeil.

— De hooge prijs en de groote plaatsruimte, die de naaimachines vereischen, zijn tot nog toe oorzaken, dat het gebruik er van zich tot een zeer beperkten kring bepaalt. Maar welligt zal ook hierin verandering komen, en zal men weldra deze machine, in verkleinden maatstaf, door de Franschen *machine à coudre byou* genaamd, in de handen van iedere vrouw zien, die gaarne hare eigene kleine benoodigdheden voor het toilet of anderszins zelve vervaardigen wil. In een klein fraai doosje van 15 centimeters in het vierkant, tegen 4 centimeters hoog, besloten, is het gemakkelijk in een werkzak of mandje te vervoeren. In eene seconde kan het werktuigje aan de tafel vastgehecht en in werking gebragt worden, en door middel van eene kleine bewerking met de hand worden de plooijen, zoomen en elk ander soort van naaiwerk met eene verwonderenswaardige snelheid en regelmatigheid vervaardigd. Tulle, neteldoek, katoen en voorts alle ligte stoffen worden het meest door deze machines bewerkt.

Eene korte, maar duidelijke uitlegging voor het gebruik is bij iedere machine gevoegd, die overigens zeer eenvoudig is. De prijs te Parijs is voorloopig twintig francs. (*Stoompost.*)

— Uit een door het departement van financiën openbaar gemaakt overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de maand Julij van 1863 blijkt, dat die middelen hebben bedragen *f* 4,966,493.69 tegen *f* 4,618,563.60 1/2 in hetzelfde tijdvak van 1862, te weten:

	1863.	1862.
Directe belastingen	*f* 1,595,419.08	*f* 1,576,295.76
In- en uitg. regt. en scheepvaartregten	" 409,689.07 1/2	" 433,411.65 1/2
Accijnsen	" 1,385,517.34 1/2	" 1,380,219.71
Waarborg en bel. der goud-en zilv.werken	" 25,786.83	" 24,518.04 1/2
Indirecte belasting	" 1,292,137.44	" 937,919.09
Posterijen	" 193,725.80 1/2	" 195,749.86
Staatsloterij	" 126.00	"
Loodsgelden	" 64,092.11 1/2	" 70,449.84 1/2
	f 4,966,493.69	*f* 4,618,563.60 1/2

Onder de maatschappijen van levensverzekeringen, die sints lang van eene gunstige zijde bekend zijn, behoort voorzeker die, bekend onder den naam van *Caisse Paternelle*, gevestigd te Parijs. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt niet minder dan 6 millioen francs, en als commissarissen fungeren aanzienlijke en hooggeplaatste mannen. De *Caisse Paternelle* heeft bijna alle soorten van verzekeringen in haren werkkring opgenomen. Zij staat, volgens het prospectus, onder speciaal toezigt van het gouvernement, en hare tarieven zijn gebaseerd op berekeningen, die haar door de regering opgelegd en door de ondervinding gejjkt zijn. De aard harer verzekeringen laat zich splitsen in twee groote afdeelingen: 1. de onderlinge verzekeringen of overlevingskassen, zoogenaamde tontines; 2. de verzekeringen tot vaste premien. Van zoover wij dit uit het prospectus hebben kunnen nagaan, berust deze maatschappij op soliede grondslagen, en schijnt men dit ook in Nederland in te zien, vermits de *Caisse Paternelle* in den laatsten tijd groote uitbreiding en deelneming hier te lande heeft mogen verwerven.

— Naar wij uit eene zekere bron vernemen, heeft de Nederlandsche Handel-Maatschappij, na onderzoek van den finantiëlen toestand der Algemeene Brandwaarborg- en Verzekering-maatschappij *Ultrajectum*, besloten om met 1 Januarij a. s. weder hare posten, ook bij deze Maatschappij, te verzekeren.

Sneek, 21 Augustus. Aan de harddraverij, gisteren alhier door de logementhouders Wagenaar en Oosterhoff en eenig liefhebbers gehouden, namen 14 paarden deel. De prijs werd behaald door de zwarte merrie van den heer U. P. Riepma te Pingjum, bereden door zijn zoon. Het weder was ongelukkig den geheelen namiddag regenachtig.

Bergum, 22 Augustus. Heden had alhier bij 't Huisterheide de gewone jaarlijksche harddraverij plaats. Twintig, meestal flinke dravers, dongen naar den uitgeloofden prijs, bestaande in een zwaren zilveren tabakspot en dito komfoor. De heer F. IJ. IJpma te Dantumawoude heeft het geluk gehad dien prijs te behalen met zijn bruin langstaart merriepaard, bereden door den pikeur Harm Luurs; terwijl de zwart langstaartruin van den heer S. Haisma te Bergum, bereden door den pikeur R. Reitsma, zijn laatste en zwaarste partij was.

Twijzel, 19 Augustus. Jl. Zaturdag had alhier de gewone jaarlijksche harddraverij plaats. Elf, meest allen zeer flinke paarden dongen naar den fraaijen prijs, die na hevigen kamp en menig schoonen rid behaald werd door de zwart langstaart merrie van den heer Gleistra te Dokkum, bereden door den pikeur Harm Luurs. De zege werd den winnaar het laatst betwist door de bruin langstaart merrie van den Heer Dijkstra te Oudwoude, bereden door diens zoon J Dijkstra.

Leeuwarden, 24 Augustus. Morgen, dingsdag avond, te 6 ure, zal, in het kerkgebouw der Christelijke Afgescheidene Gemeente alhier, gesproken worden door de weleerw. heeren dr. Thompson en dr. Sommerville, beide predikanten van de Vereenigde Presbyteriaansche kerk te Edinburgh. Genoemde predikanten vormen eene deputatie van deze kerk uit Schotland, om de Synode der Christelijke Afgescheidene Gemeenten in Nederland bij te wonen. In de godsdienstoefening van dien avond zullen als tolken dienen de heeren J. Brummelkamp en A. Brummelkamp, terwijl de redevoeringen der Schotsche predikanten zullen ingeleid en besloten worden door een toespraak van den predikant der gemeente J. Jans.

Bolsward, 23 Augustus. Heden werd bij de Doopsgezinde Gemeente alhier door haren leeraar, den heer H. A. van Gelder, (naar Haarlem beroepen) een hartelijk afscheid genomen, met eene ernstige, indrukwekkende, vermanende en vertroostende rede, naar aanleiding van 's Heeren woorden: „*Vrede zij u lieden!*" (Joh. 20: 19).

Niet alleen de gemeente, die haren waardigen leeraar en voorganger moet zien vertrekken, maar daarenboven velen, ook van andere gezindten, zien dezen achtingwaardigen man met leedwezen van hier gaan en wenschen hem Gods besten zegen toe.

De minister van binnenlandsche zaken heeft bekend gemaakt, dat de examens voor het verkrijgen van acten van bekwaamheid tot het geven van school- en van huisonderwijs voor de tweede maal in het loopende jaar, zullen worden gehouden op woensdag den 7 October aanstaande en volgende dagen; dat zij, die een dezer examens wenschen af te leggen, zich uiterlijk op den 23 September e. k. behooren aan te melden bij den schoolopziener van het district, waarin zij wonen, of, van buiten 's lands komende, voornemens zijn zich te vestigen, met opgave van de acte, die zij verlangen en overlegging van een of meer getuigschriften van hun goed zedelijk gedrag en van hunne geboorteacte, terwijl de dag en plaats van het examen hun door den schoolopziener zullen worden bekend gemaakt.

BOEKAANKONDIGING.

De Zak-Atlas van Friesland in 36 kaarten. Bij Bernh. Behrns, Boekhandelaar te Franeker.

Voor eenigen tijd hebben wij medegedeeld, dat van bovengenoemden atlas eene nieuwe uitgave was aangekondigd. Die uitgave (de derde) heeft dezer dagen het licht gezien, een sprekend bewijs, dat hij bij het publiek eene gunstige ontvangst heeft mogen genieten, waarop hij door de nette, duidelijke uitvoering op eene zóó kleine schaal, zoo als wij reeds vroeger zeiden, allezints aanspraak mag maken. Thans vindt men daarop ook zoowel den gedeeltelijk voltooiden als den geexploiteerden spoorweg, hetgeen de waarde en belangstelling in dezen kleinen tot billijken prijs te bekomen atlas niet weinig zal verhoogen.

Medemblik en de Noord-Hollandsch-Friesche Spoorweg.

Nadat bij de Wet van 18 Augustus 1860 no. 45 was bepaald dat eene spoorweglijn zoude worden aangelegd:

1. van Arnhem langs Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Steenwijk, Heerenveen tot Leeuwarden;
2. van Harlingen langs Franeker, Leeuwarden, Groningen, Winschoten naar de Hannoversche grenzen; en
3. van Amsterdam door de Zaanstreek, of van Haarlem langs Alkmaar, tot het Nieuwe Diep, maakt bij velen in de beide provincien Friesland en Noord-Holland een punt van aandachtige overweging en grondige studie uit, of, en hoe die staatslijnen met elkander in verbinding te brengen waren.

Verschillende plannen zijn geopperd en zelfs ter uitvoering ter hand genomen.

Er is concessie gevraagd voor eene stoombootdienst van Harlingen naar het Nieuwediep.

Er is concessie gevraagd voor eene lijn van Leeuwarden naar Alkmaar, door eene spoorweglijn te leggen van Leeuwarden over Sneek naar Stavoren, door eene stoombootdienst van daar naar den vuurtoren de Ven, bij Enkhuizen, en eindelijk eene spoorweglijn van dien vuurtoren langs Enkhuizen en Hoorn naar Alkmaar; deze laatste concessie is aangevraagd voor het geval, dat de lijn van Alkmaar naar Amsterdam door de Zaanstreek regtstreeks wordt daargesteld.

In eene brochure, uitgegeven te Sneek, bij van Druten en Bleeker, is eindelijk betoogd, dat die concessie, of liever dat plan voor verbetering vatbaar is, door de spoorweglijn van Leeuwarden over Sneek te doen uitloopen op Hindeloopen in plaats van op Stavoren, en alsdan eene stoomboot in de vaart te brengen van Hindeloopen, op de Ven. Het eerste plan, dat eene stoomboot van Harlingen op het Nieuwe Diep beoogt, vooral om Frieslands noordwesthoek en inzonderheid Harlingen met den Hollandschen spoorweg te verbinden.

Ik zeg daarom met voordacht inzonderheid Harlingen, omdat de omstandigheid, dat de 2de concessie in elk geval ten doel heeft om ook Leeuwarden te bereiken, tot de veronderstelling leidt, dat men in Friesland, ofschoon men met den spoorweg uit Leeuwarden naar Harlingen, van daar per stoomboot naar het Nieuwe Diep en van daar per spoor naar Amsterdam zoude kunnen gaan, daaraan niet genoeg meent te hebben, maar langs een anderen weg Amsterdam beter meent te kunnen bereiken, gaande langs de steden Sneek, Stavoren (of Hindeloopen), Enkhuizen, Hoorn, Alkmaar en Zaandam, waardoor men tevens eene verbindingslijn met die steden bekomt, waarvan men langs het Nieuwe Diep gaande echter Alkmaar en Zaandam ook zoude bereiken, en bovendien buiten de gemelde reeks nog het Nieuwe Diep.

Het tweede plan, dat eene lijn Leeuwarden-Alkmaar over Sneek, Enkhuizen en Hoorn beoogt, vooral om Frieslands zuidwesthoek en de twee voornaamste meer landwaarts in gelegen steden, Leeuwarden en Sneek, door Noord-Holland heen met Amsterdam te verbinden.

Ik zal voorloopig beide plannen in hunne waarde laten, maar mij voor alsnog alleen veroorloven op te merken, dat het mij voorkomt, dat nog een ander plan zeer wel bestaanbaar is.

Zoo hebben er ook over gedacht eenige mannen van doorzigt, die op 3 Augustus l.l. te Medemblik eene vergadering hebben gehouden, om te beraadslagen over de vraag, of het algemeen belang niet vorderde dat de verbinding van Friesland en Noord-Holland over Medemblik moest plaats hebben?

Die vraag is in die vergadering toestemmend beantwoord en ten gevolge van dien eene commissie benoemd, die de voorbereidende werkzaamheden met grooten ijver heeft ter hand genomen, om eerlang concessie te vragen voor eenen spoorweg van het Niedorperverlaat naar Medemblik, en voor eene stoombootdienst van Medemblik naar zoodanige haven of havens aan de Friesche kust, door middel waarvan genoemde spoorweg op de meest geschikte wijze in verbinding zou kunnen worden gebragt met die welke in Friesland eventueel mogten worden daargesteld of reeds daargesteld zijn.

Die commissie bestaat uit de heeren: C. Gerdenier, burgemeester van en te Medemblik, voorzitter; H. Koomen, burgemeester van en te Winkel; H. G. ter Haar, medicinæ doctor te Medemblik; D. M. Alewij, notaris te Medemblik; en S. Loke, ontvanger der registratie aldaar, secretaris.

Noch dat plan noch het benoemen dier commissie is vermoedelijk reeds in Friesland bekend en althans stellig niet algemeen, weshalve ik de aandacht van Friesland op dit derde plan wensch te vestigen door het in vergelijking met de andere plannen te bespreken in de aanzienlijkste organen dier provincie.

Ik zal bij die beschouwing voor zoo veel doenlijk alles vermijden wat ligt buiten het afzonderlijk belang van Friesland zelf; hebbende anderen reeds in de *Alkmaarsche Courant* van 16 Augustus 1863 ingezonden vrij voldoende bedenkingen tegen hetgeen de heer Cohen Stuart uit Alkmaar, in het nummer dier courant van 2 Augustus l.l., tegen dit derde plan inbragt, vooral met het oog op Noord-Hollands belang.

Het plan eener stoombootdienst van Harlingen op het Nieuwe Diep toont zonneklaar, dat Frieslands noordwesthoek meent door de lijn van Leeuwarden-Alkmaar, die reeds zoo als publiek genoeg bekend was in ernstige overweging was, en waarvan het concessie-adres reeds gereed lag, tijdens de concessie voor die stoomboot Harlingen-Nieuwe Diep werd aangevraagd, niet gebaat of althans niet genoegzaam gebaat te worden; immers waarom kan Harlingen eene stoombootverbinding met het Nieuwe Diep begeeren, zoo niet dat Nieuwe Diep door eene spoorweglijn met Amsterdam langs Alkmaar de Zaanstreek (en welligt over Haarlem) verbonden ware; bedrieg ik mij in het maken dier hypothese, daartoe geleid door de omstandigheid, dat eerst na de spoorwegverbinding van het Nieuwe Diep met Amsterdam die concessie gevraagd is, en mij meenende te herinneren, dat die aanvrage voorwaardelijk was, de verbinding met Amsterdam voor het Nieuwe Diep een feit is geworden, men vergeve mij.

Maar die hypothese eenmaal aannemende, dat Harlingen door den noordoostelijken spoorweg in ons land bereikt, een verbindingspunt zoekt aan den Noord-Hollandschen spoorweg, om op de beste wijze Amsterdam te bereiken door Noord-Holland heen, zoo zullen er twee zaken zijn, die ernstig beraad verdienen, namelijk, welke weg de kortste en de goedkoopste is.

De kortste weg van Harlingen naar Amsterdam is:

1. eene stoomboot op Medemblik, dat hemels breed op gelijken afstand van Harlingen afligt als het Nieuwe Diep, doch dat recta via en daardoor met tijdbesparing van minstens 1/2 uur kan worden bereikt; terwijl het vaarwater naar het Nieuwe Diep bovendien meer gevaar oplevert;
2. van Medemblik een spoorweg naar het Niedorperverlaat, welke weg nog gemaakt en geconcedeerd moet worden en daar den staatsspoorweg ontmoeten zoude, en welk punt eerder bereikt is dan Schagen door den staatsspoorweg van het Nieuwe Diep; en
3. verder de staatsspoorweg van het Niedorperverlaat tot Amsterdam.

Het verschil in afstand over het Nieuwe Diep of over Medemblik is dus voor Harlingen naar Amsterdam 1/2 uur zeereis en het gedeelte spoorweg even benoorden Schagen tot aan het Niedorperverlaat.

Deze reis zal noodwendig dus duurder ook over het Nieuwe Diep dan over Medemblik wezen en de hypothese, dat er eene stoombootdienst van Medemblik op Harlingen en eene spoorwegverbinding tusschen Medemblik en het Niedorperverlaat tot stand kwam.

Heeft Harlingen bij de constructie van die lijn belang? — Ik geloof ja! immers Harlingen's doel: spoedige reis naar Amsterdam, zal bereikt worden.

In geenendeele ontveins ik mij de bezwaren die er verbonden zouden zijn aan eene stoombootvaart tusschen Medemblik en Harlingen; die verbinding toch zoude, hoewel Frieslands noordwesthoek met Noord-Holland verbindende, de staatsspoorweg van het Nieuwe Diep naar het Verlaat benadeelen, welke door de stoombootverbinding van Harlingen en het Nieuwe Diep zoude worden bevoordeeld. Tweedens zoude Harlingen aan het Nieuwe Diep den staatsspoorweg gereed vinden, en daarentegen te Medemblik een te maken lijntje vinden, wat wel is waar slechts 16 Ned. mijlen groot is, maar toch niet voor niets kan worden aangelegen en geexploiteerd.

De vraag is dus maar: in hoeverre zal het gouvernement geneigd bevonden worden om concessie te verleenen voor eene stoombootdienst tusschen Medemblik en Harlingen, met benadeeling van den staatsspoorweg van het Nieuwe Diep tot het Niedorperverlaat? tweedens in hoeverre zal men zich in Harlingen geroepen achten om met de bovenbedoelde te Medemblik gevestigde commissie in overleg te treden tot zamenwerking voor de formatie van een geheel plan, en tot daarstelling eener spoorweglijn en alzoo van Medemblik tot het Niedorperverlaat?

De tijd zal die vragen beantwoorden; ik kan het voor als nog niet.

Het plan eener lijn van Leeuwarden naar Alkmaar is, dunkt mij, ook met voor opstelling van het beginsel, dat eene verbinding der Friesche staatsspoorwegen met de Noord-Hollandsche urgent is, niet tot stand gekomen, dan door de beantwoording van al of te vragen der navolgende punten:

1. Waar en hoe zullen de Friesche staatsspoorwegen door geconcessioneerde wegen worden verlengd om te bereiken Frieslands zuidwestelijk deel?
2. Waar en hoe zal een punt aan de Friesche zuidwestkust in verbinding worden gebragt met Noord-Hollands noordoosthoek?
3. Waar en hoe zal dat punt van Noord-Hollands noordoostkust in verbinding worden gebragt met den staatsspoorweg in Noord-Holland?

Op de eerste vraag is door de aangevraagde concessie geantwoord: het uitgangspunt moet Leeuwarden zijn, de weg moet over Sneek loopen en het kustpunt moet Stavoren zijn.

Noch met locale kennis toegerust, noch de pretentie makende Frieslands belang beter te dezen opzigte te begrijpen dan Friesland zelf, zal ik die beantwoording noch bestrijden, noch verdedigen.

Ik zal niet vragen b. v. of eene lijn van Groningen over Heerenveen naar Hindeloopen mogelijk en meer begeerlijk is. Die vraag te stellen en te beantwoorden komt Friesland alléén toe.

Op het tweede punt is door de aangevraagde concessie geantwoord door eene stoombootdienst tusschen Stavoren en den vuurtoren „de Ven".

Tegen deze beantwoording meen ik beter geregtigd te zijn door argumentatie te velde te trekken.

Zoo als het nu aan den vuurtoren de Ven bij Enkhuizen gesteld is, is er aan geene aankomst van stoombooten aldaar te denken. *Daartoe moet aan de Ven eene zeehaven worden gemaakt!*

Getuigt al het overheenstappen over deze zwarigheid van moed bij de aanvragers der bewuste concessie, ik herinner alleen dat moed soms te ver kan gaan. Mag ik aan het gezond verstand van elken inwoner der provincie Friesland eens beleefd aanbevelen de overweging van het navolgende: Zal de constructie dier haven zoo al technisch mogelijk niet ontzettend kostbaar zijn?

Zal het mogelijk wezen die haven voor verzanding te bewaren? Zal die haven anders dan buitendijks te maken wezen, daar het wel niet aan te nemen is dat het dijksbestuur van West-Friesland ooit of immer zal gedoogen het daarstellen dier haven binnendijks met zeehoofden, ook al werd de binnenhaven behoorlijk omdijkt?

Zal die haven niet geruimen tijd des winters door het vastzetten van ijsmassa's en wijders door drijfijs ontoegankelijk zijn?

En heeft men de aandacht der aanvragers in Friesland wel genoeg en uitvoerig daarop gevestigd?

En indien men mij toeroept goed, maar er moet dan toch eene haven wezen, want Hoorn is te ver, en de haven van Enkhuizen is totaal ongeschikt; dan antwoord ik, dat alles is volmaakt waar, maar te Medemblik is eene uitnemende haven, de beste Noord-Hollandsche haven aan de gansche Zuiderzee! En waarlijk die stelling is vol te houden? Wie twijfele, hij geloove mij niet, maar het gezond verstand in Friesland is te zeer ontwikkeld, om in geval van twijfel en ongeloof, voor eene bepaalde verwerping eener stelling iets anders als valabel te erkennen, dan een grondig en zakelijk onderzoek. Geloof mij niet, maar komt, ziet en oordeelt. Men zal de bewoners van Friesland hier zakelijke bewijzen leveren, die het terrein der praatjes als kinderspel ver achter zich laten.

De Ven is van ons hemelsbreed 1 1/2 uur verwijderd, daar zal men eene haven maken, hier is er eene.

De constructie der haven aan de Ven is een vraagstuk, het bestaan der onze een *feit*.

Het voortdurend geschikt houden der haven aan de Ven is een *problema*, het voortdurend geschikt zijn der onze een *axioma*.

Sints wanneer zullen de geldmannen eerder bereid worden gevonden kapitalen te fourneren voor de oplossing van problema's, dan voor eene axiomatische basis van operatie?

Er is meer. Is onze reede en haven beduidend vroeger van ijs en drijfijs 's winters bevrijd, dan die aan de Ven zulks zijn zal? ja! technisch of wetenschappelijk kan ik het niet uitleggen, maar het feit is waar! — Is onze haven zoo gelegen, dat de stationsgebouwen in derzelver nabijheid zijn te brengen, beter dan aan de Ven? De gebouwen van het voormalig Instituut der Marine te Medemblik liggen vlak aan die haven, zij zijn zonder twijfel van het rijk over te nemen; tot alles zijn zij geschikt of met geringe kosten geschikt te maken; de afstand van de haven bedraagt hoogstens 30 à 40 el.

Ik misken in geenen deele, dat de haven aan de Ven vermoedelijk is gekozen om het antwoord dat men op de derde vraag heeft gegeven, namelijk, dat eene spoorwegverbinding wordt gewenscht over Enkhuizen en Hoorn naar Alkmaar.

Het is alzoo ook eigenaardig mijne taak, om de juistheid van dit antwoord te wederleggen, zoo mij dit althans mogelijk is.

Voorop stel ik: Wil men de lijn maken van de Ven over Enkhuizen en Hoorn naar Alkmaar, die lijn is ongeveer lang 40 1/4 Ned. mijlen, volgens de etappe kaart van het topografisch bureau, in 1848 uitgegeven.

Wil men de lijn maken van Medemblik naar het Niedorperverlaat, die lijn is volgens dezelfde kaart lang ongeveer 16 3/4 mijl, en de verhouding dus van de eerste tot de tweede lijn als van 161 tot 67, of in grove cijfers, ongeveer als 9 tot 4.

Ook volgens de kaart van Noord-Holland, bij Mortier Covens en Zoon te Amsterdam uitgegeven, is die verhouding vrij juist overeenstemmende met de waarheid.

De aan te leggen spoorweg is dus 2 1/4 maal grooter van de Ven over Enkhuizen en Hoorn naar Alkmaar, als van Medemblik naar het Verlaat, waar laatstgemelde weg den staatsspoorweg ontmoet, die tot Alkmaar leidt. De geheele afstand Medemblik-Verlaat-Alkmaar, staat tot den afstand Ven-Enkhuizen-Hoorn-Alkmaar als 3 tot 4.

Dus èn de kosten van aanleg zijn voor de lijn over Medemblik b. v. 2 millioenen als die over de Ven, Enkhuizen en Hoorn 4 1/2 millioenen bedragen, de constructie der haven aan de Ven er nog buiten gelaten, waarvoor de verhouding dier kosten alligt kan worden als van 1 tot 3; èn de afstand, ligt de weg eenmaal klaar, is over Medemblik slechts 3/4 van dien over de Ven, Enkhuizen en Hoorn, ook hier dus ontbreekt het niet aan voordeelen.

Maar, zoo zegt men welligt in Friesland, er is ons aan gelegen de aanzienlijkste plaatsen van Noord-Holland te bereiken op onze route naar Amsterdam.

De kracht van dit argument ontken ik in geenen deele, doch laat ons zien, wat in dezen waarheid is.

Alkmaar wordt in elk geval bereikt, dus daarvan kan ik zwijgen. Het pleit zal moeten worden beslecht tusschen Medemblik eenerzijds, en Hoorn en Enkhuizen anderzijds, en gul uit beken ik, dat kan Medemblik niet volhouden.

Maar met eenig vertrouwen vraag ik als Friesland zich à tout prix alles wil getroosten om Hoorn b. v. te bereiken, was dan het navolgende plan onmogelijk te verwezenlijken?

Een lijn van Medemblik over Hoorn naar Alkmaar. Die lijn is iets korter dan die van de Ven over Enkhuizen en Hoorn naar Alkmaar; het verschil zal echter niet veel meer of minder dan 20 minuten gaans bedragen, dan loopt men, ja, Enkhuizen mis, en Enkhuizen is niet geheel te verwerpen. De energie daar aan den dag gelegd, is boven allen lof verheven, maar men loopt ook mis het problema van de haven aan de Ven, wat ook niet geheel te verwerpen is; en in elk geval is Medembliks handel niet wat die van Enkhuizen is, Medemblik beteekent toch nog iets, en energie zoude de sluimerende krachten kunnen doen werken, om het verschil tusschen Medemblik en Enkhuizen evenigermate te verkleinen.

Daarenboven, men vergete niet dat het project der Medemblikker commissie eene verbinding op veel korteren afstand daarstelt met het Nieuwe Diep en de nieuwe polders Waard en Groet, Wieringerwaard en de Anna Pouwlona Polder, benevens de Schager veemarkten.

Zal na dit alles gezegd kunnen worden, dat de meerdere interest en meerdere kosten van exploitatie zullen worden vergoed door Hoorn en Enkhuizen? Als ik dat verschil eens stel op 3 millioen kosten van aanleg, dat is in rente à 5 % — 1 1/2 ton gouds (ik geef de kosten van exploitatie cadeau voor de renten standaard van 5 %) dan zal Hoorn en Enkhuizen en omstreken of liever de lijn Ven-Enkhuizen-Hoorn-Alkmaar elken dag meer ten renderen *f* 450 meer dan de lijn van Medemblik op Alkmaar.

Ik sprak uit de volste overtuiging mijns gemoeds; dwaalde ik, ik zal dankbaar voor teregtwijzing wezen. Ik stond het algemeen belang en het regt voor. Die dat beoogt mist in Friesland geen genegen oor, en het gezond verstand zal velen voorzeker in Friesland aansporen, om met de Medemblikker commissie, die waarheid en regt voorstaat, in overleg of wisseling van denkbeelden te treden, die ik stellig weet, dat harer zijds ten sterkste verlangd wordt, zullende, zoo ik vertrouw, ook zij op Frieslands sympathie hoogen prijs stellen.

Een belangstellende.

DE GEMEENTEWET EN DE VOORMALIGE GRIETENIJEN.

Wanneer wij de resultaten nagaan, die de instelling der gemeentewet hebben ten gevolge gehad, dan mogen zij in algemeenen zin zegenrijk genoemd worden; — de gebreken echter, die de ervaring van een tiental jaren hebben leeren kennen daarin gelegen te zijn, mogen evenwel niet over het hoofd worden gezien. — Een der schoonste veranderingen, is voorzeker het beginsel van de zamenstelling der gemeenteraden, door kiesgeregtigden; hare heilzame werking is zoowel ten stede als ten platten lande openbaar geworden, — zonder de oogen te willen sluiten voor de intriges die de verschillende partijen steeds spelen; dit is een euvel dat nimmer te keeren is; zoowel in de

hoogere als lagere besturen, ontmoeten wij ten allen tijde deze werking, en zij hebben goede of kwade vruchten ten gevolge; het is dus niet overbodig dat wij den kiezers waakzaamheid aanbevelen, en bij het stemmen toe te zien wat beginsel den gestelden candidaat is toegedaan, of welke zaak hij wil vertegenwoordigen.

Dat Frieslands voormalige grietenijen, den naam ook dragen van gemeenten, met een burgemeester en wethouders tot hunne hoofden, is eene waarheid, — maar de administratie heeft bij vroeger weinig verandering ondergaan, en bij die der stedelijke vergeleken bepaald in de verdeeling der lasten is zij zeer verschillend van aard. Immers of de rijke en welgestelde burgerman het noorden, oosten, zuiden of westen eener stad bewoont, zij betalen toch zamen zooveel mogelijk in evenredigheid de lasten, niemand dier klassen is vrij, in welken hoek zij ook wonen. — Ten platten lande, en vooral in de gemeente Wijmbritseradeel is dit anders gesteld, deze onderscheidt zich in hooge mate in zwaren en onevenredigen omslag. — Wij zullen het dorp Woudsend tot voorbeeld nemen, 't welk dit jaar met een dorps-armen-omslag (en wat daar meer onder begrepen wordt) is belast van ruim *f* 6000 en een gemeente-omslag bovendien van p. m. *f* 2000, zoo dat deze gezamenlijke sommen, eene dekking eischen van negen procent van ieders vermoedelijk inkomen (bijna de tiende penning in Alva's tijden), niettegenstaande er van dit dorp aan accijns in de gemeentekas is gevloeid, de som van ruim *f* 5000.

Nu kan het geschieden dat iemand, met waarlijk rijke inkomsten ten westen; een groot landbezitter of kapitalist ten noorden in deze gemeente, schier niets in den armen omslag behoeven te betalen, uit hoofde het dorp of gehucht waar zij wonen, geene behoeften van beteekenis heeft, en het aantal armen gering is; — zoomede de talrijke eigen-boeren, die in alle windstreken der gemeente, ja zelfs in de onmiddellijke nabijheid van bovengenoemd dorp wonen, hebben zelden hooger omslag van hunne ferme inkomsten, dan een, twee, of drie procent. — Dat zulk een toestand van onevenredigen druk der lasten, verbaasd in 't oog valt, is niet te betwijfelen, en dat alle overbelaste ingezetenen der groote dorpen, reikhalzend naar verandering haken, is geene onbillijkheid te noemen. — Maar hoe komen wij hiertoe? door te beproeven eene splitsing in de gemeente daar te stellen? Wij erkennen gaarne dat zulks eene moeijelijke, zoo niet ondoenlijke zaak is; dit te motiveren, wijzen wij alleen op den diepen zin der Gemeente-Wet, art. 129—132, en het lot in de gemeente Opsterland wedervaren.

Daarom meenen wij alléén heil te kunnen vinden in eene verandering van administratie, door één eenige zoogenaamde armen-omslag gedragen, procentsche wijze door alle ingezetenen der 28 windstreken (dorpen en gehuchten) onverschillig waar zij in de gemeente wonen; welligt kon op deze wijze het totale bedrag der belasting omslag met één procent gedekt worden. — Moge het hooge bestuur eene andere wijze doelmatiger vinden, wij hebben er volkomen vrede meê, indien zij maar zonder draling deze grove gebreken tracht te zuiveren,, en den jaarlijks klimmenden omslag, door gelijkmatige drukking belangrijk doet dalen.

Ten slotte willen wij eindigen met de opmerking dat wij niet bezield zijn met, noch misleid wenschen te worden door het zelfbedrog van eigen wijsheid, of door opsomming van bijzondere en statistieke grieven, lust zouden hebben een laakbaren geest van oppositie te voeren; dit zij verre! daar houden wij volstrekt niet van; — maar stellen op hoogen prijs onze gedachten vrijmoedig en met bescheidenheid te mogen uiten, om daardoor mede te werken in het belang van allen in de gemeente Wijmbritseradeel, die den druk der lasten zwaar vallen te dragen.

Wijmbritseradeel. B.

251ste STAATS-LOTERIJ.

TREKKING DER VIJFDE KLASSE.

15de trekk.	Geene prijzen van duizend gulden of daarboven.
16de "	Nos. 12270 en 8079 *f* 1000.
17de "	No. 13983 *f* 1000 en de premie van *f* 30,000 no. 14249 *niet*, maar eene premie van *f* 3000.

PER TELEGRAAF.

FRANKFORT, 24 Augustus.

De Koning van Saksen keeft den Kroonprins, die zich in Zwitserland bevindt, herwaarts ontboden. Men zegt, dat de Koning zich naar zijne Staten terug begeeft en dat de Kroonprins hem op het Vorsten-Congres zal vertegenwoordigen.

AMSTERDAM, 24 Augustus.

				22 Aug.	*Heden.*
NEDERLAND.	W. Schuld	2 1/2	pct.	64 7/16	64 5/16
"	dito	3	"	77 3/8	77 1/4
"	dito	4	"	100 1/2	100 1/4
"	Handelm.	4 1/2	"	142	142 1/2
SPANJE	Obligatien	2 1/4	"	48 1/2	48 7/16
"	dito	3	"	54 1/4	54 1/8
"	binnenl.	3	"	52 1/16	52
"	Amortisablen			35	—
"	Coup. Certific.			—	—
PORTUGAL.	Obligatien 1853	3	"	48 1/8	48 1/16
"	dito 1856/1862	3	"	47 5/8	47 5/8
RUSLAND.	H. & C°. 1798/1816	5	"	102 1/8	102 1/8
"	Stieglitz	4	"	—	—
"	H. & C°. 1860	4 1/2	"	91 1/8	91 1/4
"	dito 1862	5	"	90 1/16	—
"	S. & C°. 6de S.	5	"	90 1/16	90
"	Spoorwegactien			*f* 197	*f* 197 1/4
OOSTENRIJK.	Metalliek	5	"	64 1/4	64 1/4
"	dito	2 1/2	"	32 15/16	32 13/16
"	bet. Amsterd.	5	"	86	86 1/8
"	Nationale 1854	5	"	69	69 3/16
TURKIJE.	binnenl.	6	"	47 7/16	48 1/16
VENEZUELA.		2	"	24	23 15/16
"		1	"	—	12 9/16
"	zwarte	6	"	56	55 3/4
"	roode	6	"	53 1/8	52 3/4
GRENADA:	Afgestempelde	4 3/4	"	15 9/16	15 5/8
"	dito	1 1/8	"	9 5/8	9 5/8
"	Hectaren			85 ct.	85 ct.
MEXICO.	Obligatien	3	"	37 5/8	37 7/16
ILLINOIS.		7	"	82 7/8	82 7/8
AMERIKA.		5	"	73 13/16	73 11/16
"		6	"	79 3/16	79 1/4
GRIEKENL.	1825, blaauwe	5	"	32 1/2	33 1/2
"	Coupons	.		*f* 4 13/16	*f* 4 15/16

WEENEN, 24 Augustus. Metallieken —, id. Nationale 5 pct. —, Wissel op Londen 112.

PARIJS, 24 Augustus. Rente 3 pct. 67.60.

LONDEN, 24 Augustus. Consols 93 1/4.

LONDEN, 24 Augustus. Tarwe 2/ en Haver 6 d. lager. Patentolie 46/, Raapolie 43/6 en Lijnolie 44/9. — Friesche Boter 110/ à 112/. — Aanvoer en prijzen aan de veemarkt: 5890 Runderen, 4/10; 29,060 Schapen, 5/2; 436 Kalveren, 4/8; 340 Varkens, 4/6.

LIVERPOOL, 24 Augustus. Tot verhoogde prijzen zijn 12,000 balen Katoen gedaan.

AMSTERDAM, 24 Augustus. Tarwe flaauw, Rogge onveranderd, Boekweit prijshoudend. — Koolzaad, op 9 vat op September *f* 423 (70 1/2 p. v.), voorjaar *f* 438 (73 p. v.). — Raapolie, vliegend *f* 41, najaar *f* 41, Mei *f* 41.25; Lijnolie, vliegend *f* 47.50, September *f* 46.

LEEUWARDEN, 21 Augustus. Boter *f* 47, aanvoer 1006 1/4, 317 1/8 en 47 1/16 vaten. Kaas: nagel- *f* 23 à *f* 27, kanter- *f* 23.50 à *f* 25, witte kruid *f* 21, aanvoer 4745 Ned. ponden. — 635 Runderen: 86 vette Koeijen *f* 85 à *f* 210, 73 melke *f* 60 à *f* 140, 37 vare *f* 40 à *f* 105, 120 kalfs *f* 65 à *f* 170, 35 Vaarsen *f* 40 à *f* 95, 73 Pinken *f* 16 à *f* 56, 65 Ossen *f* 65 à *f* 135, 34 Stieren *f* 22 à *f* 160, 112 vette Kalveren *f* 8 à *f* 48; 353 Varkens: 45 vette *f* 46 à *f* 104, 210 vette Biggen *f* 16 à *f* 28, 98 magere *f* 8 à *f* 30; 1202 Schapen: 655 vette *f* 14 à *f* 30, 42 melke *f* 7 à *f* 17, 98 magere *f* 6 à *f* 13, 10 Rammen *f* 11 à *f* 25, 315 Lammeren *f* 4 à *f* 13, 32 magere Hamels *f* 3 à *f* 8 en 37 Werkpaarden *f* 20 à *f* 195. De handel in al het Vee was vlugger.

BOLSWARD, 20 Augustus. Boter *f* 43, aanvoer 377 1/4 en 12 1/8 vaten. Kaas *f* 20 à *f* 25, aanvoer 20,993 ponden.

HINDELOOPEN, 20 Augustus. Boter *f* 43.50. Kaas *f* 24.

DRAGTEN, 20 Augustus. Boter eerste soort *f* 40, tweede soort *f* 36. Kaas *f* 21. — Nieuwe Rogge *f* 7 à *f* 7.65, nieuwe Boekweit *f* 7 à *f* 7.25, nieuwe Haver *f* 3.25 à *f* 3.75.

GRONINGEN, 21 Augustus. Tarwe, Rogge en Boekweit genoegzaam in een doen, Wintergarst niet dan iets lager te plaatsen, Zomer en Knobbe in een doen, oude dikke Haver weinig in omgegaan, Nieuwe iets lager, Boonen en grove Gort stil. — De aanvoer van Koolzaad bedroeg, met het overgeblevene van den vorigen marktdag, ongeveer 700 last, dat in de beste soorten voor *f* 12.50 à *f* 13.20 is verkocht; mindere en afwijkende soorten vonden weinig kooplust. — Raapolie, bij gerijf *f* 39.25, vliegend bij partij *f* 38.75; Lijnolie bij gerijf *f* 47, vliegend bij partij *f* 46.50.

POSTKANTOOR.

DE DIRECTEUR VAN HET POSTKANTOOR te *Leeuwarden* brengt ter kennis, dat, te beginnen met 25 Augustus 1863, de navolgende wijziging in de Postdienst aan het Kantoor te Leeuwarden zal plaats vinden:

Aankomst van den Hollandschen Post over *Meppel* des *morgens* ten tien uur dertig minuten.

De laatste busligting aan het Kantoor, voor *Franeker* en *Harlingen*, is bepaald ten tien uur vijftien minuten des morgens.

De laatste busligting aan het Kantoor voor den des avonds vertrekkenden Hollandschen Post over *Meppel* is bepaald ten zes uur vijftien minuten des avonds.

Het Kantoor zal geopend zijn, voor *aanteekenen* en *frankeren*, des morgens van 8 tot 10 uur en van 11 1/2 tot 1 1/2, van 3 1/2 tot 6 uur en des avonds van 8 1/2 tot 10 uur.

Voor den *ontvang* en het *deponeren* van gelden voor *postwissels* zal het Kantoor gedurende de werkdagen geopend zijn des morgens van 9 tot 10 en van 11 1/2 tot 12 1/2 uur.

Door deze wijziging is alsdan vervallen de thans vertrekkende Hollandsche Post van des morgens 9 uur en die naar *Franeker* en *Harlingen* nu des avonds vertrekkende.

Leeuwarden, 19 Augustus 1863. *De Directeur*, MULERT.

POSTKANTOOR DOKKUM.

DE DIRECTEUR VAN HET POSTKANTOOR te *Dokkum* herinnert nogmaals belanghebbenden, dat van af *heden*, de Hollandsche Post via *Heerenveen*, in plaats van 's morgens 6 uur, vertrekt 's namiddags ten 4 uur.

Dat voor deze expéditie de laatste ligting der bus uiterlijk te 3 3/4 uur plaats heeft, *tot welk tijdstip* mede gelegenheid bestaat tot *frankeren* en *aanteekenen* van brieven; — *Postwissels* worden tusschen 3 en 4 uur 's namiddags niet afgegeven.

Het Kantoor zal voortaan geopend zijn des 's morgens van 9 tot 1, 's namiddags van 3 tot 4 1/2 en 's avonds van 6 1/2 tot 7 1/2 uur.

Dokkum, 25 Augustus 1863. *De Directeur*, SOMBEEK.

VEE-BOELGOED en VERHURING.

De Notaris P. ZEPER Dz. te Leeuwarden zal, op **MAANDAG den 31 Augustus 1863**, voormiddags 10 uur, in plaats van Woensdag 26 Augustus 1863, ten huize van Tulleners, in de Bontekoe onder Jelsum, bij boelgoed verkoopen:

32 melke en kalve Koeijen, 10 Hokkelingen, 1 Bul, 10 Kalveren, 1 best Paard, 1 Werkpaard, 42 Schapen, 75 Lammeren, 6 Engelsche Varkens, Hooiwagen, 2 Aardkarren en hetgeen meer ter verkoop zal worden aangeboden.

Verder: 27 roede 57 el Groote Boonen, 27 roede 57 el Aardappels, 9 roede 19 el Groene Erwten, 9 roede 19 el Graauwe Erwten en 1 akker Stamboontjes.

Alles behoorende aan Jentje Dirks Wijbrandi, onder Leeuwarden.

En daarna in eene zitting **Verhuren:**

Circa 44 bunders 19 roeden best WEILAND, gelegen onder Leeuwarden, bij genoemden Jentje Dirks Wijbrandi in gebruik.

UIT DE HAND TE HUUR:

Een nieuw, hecht en sterk GEBOUW, lett. A no. 95, in de Amelandsstraat te Leeuwarden, bevattende een ruim **Kantoor**, benevens **Bergplaats** of **Pakhuisruimte**, met **twee Oliebakken**, voor p. m. 140 vat Olie, en boven een hechte en ruime **Zolder**; laatstelijk bij wijlen den Heer N. J. Dirks in eigen gebruik geweest; te aanvaarden 1 October 1863; en daarnaast eene groote WOONKAMER, met ruimen en sterken **Zolder**, bijzonder geschikt voor Knechtswoning, thans verhuurd aan Haikes, tot 12 Mei 1864. Het Kantoor met Bergplaats is ook afzonderlijk te huur. Te bevragen bij den Notaris A. T. HAAGSMA te Leeuwarden.

Voor iemand, die zijne bezigheden buiten huis heeft, of voor een Heer of Familie, van tijd tot tijd in de stad komende, is op September **TE HUUR:** Eene roijale VOORBOVENKAMER met SLAAPKAMER. Te bevragen bij R. U. DIJKSTRA, Koornmarkt, I no. 3, te Leeuwarden.

TE KOOP:

Een TJALKSCHEEPJE, groot 23 ton, oud tien jaar, liggende aan de Werf van FOKKE F. PRINS te Nieuwebrug en aldaar te bevragen.

AANBESTEDING van het **bouwen** eener NIEUWE STELPHUIZING te Winsum, waarvan bestek en teekening ter inzage liggen, van af Zaturdag den 29 dezer, bij P. IDZINGA op Huilkenstein te Oosterlittens.

Ieder, die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen den Heer J. O. GORTER, in leven Rijks-Ontvanger te Buitenpost, wordt verzocht daarvan opgaaf te doen ten Kantore van den Notaris BEEKHUIS aldaar, vóór den 1 September e. k.

HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN.

Opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam.

KAPITAAL EEN MILLIOEN GULDEN.

Directeur **P. LANGERHUIZEN.**

Kantoor: Reguliers Dwarsstraat bij het Koningsplein, X 301.

Contracten van DOORLOOPENDE Verzekering, met AANDEEL in de WINST, BELEENING, VOORSCHOT en AFKOOP.

Verzekering van WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN.

Uitgifte van LIJFRENTE-BRIEVEN, zoo dadelijk ingaande als uitgestelde.

BELEGGING VAN GELDEN, weder invorderbaar in OPGELOOPEN KAPITALEN of LIJFRENTEN.

Gedrukte Tarieven ten kantore der Directie en bij HH. Correspondenten kosteloos verkrijgbaar.

Correspondenten in de provincie FRIESLAND:

Te LEEUWARDEN	de Heer	Mr. Æ. M. DE SWART.
" FRANEKER	" "	Mr. A. TELTING.
" HARLINGEN	" "	C. TEVES.
" HEERENVEEN	" "	Mr. P. TEN BEHM WENTHOLT.
" SNEEK	" Heeren	BRUNINGS & TEN CATE.

ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ

gevestigd te WOUDSEND.

De 47ste Algemeene Vergadering van deze Maatschappij, is op donderdag 20 Augustus gehouden aan de hoofdplaats, nadat, 's daags bevorens, de *Rekening* van het afgeloopen boekjaar, nevens de *justificatoire bescheiden*, was overgelegd aan eene Kommissie uit de deelgenooten.

Het jaar verslag, door Direkteuren uitgebracht, deed aan de aanwezige leden den steeds bloeiënden toestand kennen, in welken deze Maatschappij verkeert.

Onder anderen bleek daaruit:

dat het totaal-cijfer van de, gedurende 1862/63, voorgevallen brandschaden, met 10 cents pr. *f* 100 gulden verzekerd kapitaal, volgends de 1 pcts. præmie of eerste klasse, was bestreden; —

dat voor de kosten van beheer, over het dienstjaar 1863/64, is ingevorderd: 25 cents van verzekeringen beneden *f* 500— 38 cents van die beneden *f* 1000— en 50 cents van die ad *f* 1000 gulden; met 1/10de (of 5 cents) verhooging van elke *f* 1000 gulden meerder kapitaal; —

dat de Maatschappij, blijkends den op den 14den dezer maand opgemaakten kapitaal-staat, was vermeerderd met 232 gebouwen en 260 posten meubelaire goederen, tot een kapitaal van ruim *f* 2,000,000, ongeächt de afschrijvingen;

dat bij haar tegen brandschaden waren verzekerd: 13485 gebouwen en 4630 posten roerende goederen, tot een kontribueërend kapitaal van *f* 38,668,525; —

eindelijk, dat van de verhoogde verzekering tot 9/10 der getaxeerde waarde op gebouwen, meubelen, inboedels etc. — ten vorigen jare gewettigd — veelszins gebruik werd gemaakt, en die verhooging dagelijks zal kunnen geschieden bij wege van aanteekening op de Polis door het Bestuur.

Ter inlichting en deelneming, vervoege men zich bij de Korrespondenten der Maatschappij of bij het Bestuur *in loco*.

A. H. TROMP & ZONEN.
Direkteuren.

Ondergeteekenden, reglementair uitgenoodigd, om de Algemeene Rekening over het boekjaar 1862/63 van van H.H. Directeuren der bovengenoemde Maatschappij op te nemen, meenen door deze aan hunne mededeelhebbers te moeten rapporteeren, dat de rekening en verantwoording dezer belangrijke administratie, in zeer bevattelijken vorm gekleed, alle blijken draagt, zoo van accuratesse, als van proefhoudende bewerking, zoodat zij met veel genoegen de hun opgedragen taak hebben volbragt en daardoor vrijheid vinden deze in bloei toenemende Inrigting bij het publiek aan te bevelen.

Woudsend, den 19 Augustus 1863.

T. E. VAN POPTA.
J. H. TROMP.
A. C. DE KOE.
J. L. NAUTA.
P. J. TADEMA.

CAISSE PATERNELLE.

Naamlooze Vennootschap

VAN

Verzekering op het Leven.

VERZEKERING bij **overlijden** en bij **overleving**, *dadelijk ingaande Lijfrente.* OVERLEVINGSKASSEN-SPAARKASSEN ter bekoming van eene som gelds tot vestiging van Kinderen.

Inlichtingen en Prospectussen te bekomen ten Kantore van den Agent voor de provincie Friesland.

D. J. VAN GELDER,
in Effecten, St. Jacobstraat, lett. H 61.

VERZEKERING VAN VLAS VOOR BRANDSCHADE.

DE GECOMMITTEERDEN *van de Onderlinge* **Brand-Assurantie-Societeit** over de voormalige Kantons *Franeker*, *Bolsward* en *Dronrijp* berigten, bij dezen, dat de aangaven van het bij dezelve te verzekeren VLAS, in deze maand behooren te geschieden, bij honderdtallen dubbele Schoven. Hiertoe zal gelegenheid zijn des Maandags te Franeker, in *de Valk*, Donderdag den 27 dezer in *de Wijnberg* te Bolsward en Zaturdag den 29 dezer te Dronrijp, op *Halfweg*, telkens des morgens van 10 tot 12 uur; terwijl verlangd wordt de dorpsletter en het nommer der gebouwen, waarin het te verzekeren VLAS aanwezig is, naauwkeurig op te geven.

Achlum, 18 Augustus 1863. *Namens Gecommitteerden voornoemd*, DRAISMA DE VRIES, *Bh. ad-int.*

De Ondergeteekende verwittigt bij deze aan het kunstminnend Publiek dezer stad in het bijzonder en aan Heeren Kostschoolhouders in Friesland in het algemeen, dat hij door het afsterven van den Heer BIA zijn zoo zeer geschikt Huis en Locaal heeft gehuurd en genoemden Heer als zoodanig is opgevolgd, niet twijfelende of het beschaafde Publiek in alle opzigten te kunnen voldoen, te meer, daar de welwillende medewerking van den Heer VAN HAMME, Balletmeester aan den Schouwburg te *Amsterdam*, mij in staat stelde, om door zijn zoo geciviliseerd onderrigt aan mij, door Zijn Edele gedurende dezen Zomer verstrekt, mij allezins in staat stelt om de vooruitgang dezer Kunst in allen deele te onderwijzen, waartoe ik mij beleefdelijk blijf aanbevelen.

De LESSEN zullen met primo October e. k. of des verkiezende ook eerder kunnen aanvangen.

W. SWARTS, *Dansmeester*,
Bollemansteeg, letter F, no. 276, te Leeuwarden.

VERVOLG VAN DEN GROOTEN UITVERKOOP

bij den Heer W. VAN DER WIELEN, Sacramentstraat.

Groote sortering $^5/_4$, $5\,^1/_2$/4 en $^6/_4$ **zware Zwarte Fransche** ZIJDE (gros de Naple), LINNENS, in alle breedte en fijnte, voor HEMDEN, BEDLAKENS en SLOOPEN, DAMASTE en gewone LINNEN TAFELSTELLEN, voor 6, 12, 18 en 24 personen, GEBORD. STAATSIE-GORDIJNEN, FLANEL, LINNEN ZAKDOEKEN, CHIRTINGS, MADAPOLUMS, enz., enz. Alles wordt *verre beneden* den goedkoopen Prijs-Courant van anno 1862 wegverkocht.

N.B. Ter overtuiging der echtheid, als ongekende lage prijzen, worden de Goederen op aanvrage ter bezigtiging aan huis gezonden.

D. J. FULDAUER, van AMSTERDAM.

GEWONE NAJAARSOPRUIMING.

A. VAN ASSEN,

BIJ DE KORENBEURS TE LEEUWARDEN,

heeft de eer te berigten, dat, van af Maandag den 31 Augustus tot en met Zaterdag den 5 September e. k., tot verminderde prijzen zullen worden opgeruimd: Eene partij zwarte en gekleurde ZIJDEN STOFFEN van *f* 1 en *f* 1.20 de el, GEFAÇONNEERDE ROBES en diverse andere STOFFEN; voorts eene partij MANTELS en MANTILLES van vorige saizoenen, BRODERIES, MANTELSTOFFEN, lappen zwart LAKEN en BUKSKIN, en diverse andere ARTIKELEN, zoomede eene groote parij LAPPEN.

DE GROOTE UITVERKOOP

IN HET

NIEUW VERKOOPHUIS „DE TOREN VAN BABEL".

wordt steeds voortgezet, waarbij wij (uithoofde van het ver gevorderd saizoen) de nog steeds **groote voorraad** van GLAS-, KRISTAL- en PORSELEINWERK en tevens alle andere groote stukken en breekbare Voorwerpen tot ieder eenigzins aannemelijk en fatsoenlijk bod van de hand zullen laten gaan.

J. P. J. VAN ROSENDAEL & ZONEN.

Nieuw Memelsch Klaphout.

Aangevoerd eene lading NIEUW MEMELSCH KROON KLAPHOUT. Te bekomen bij BRAAMS EN ZONEN te Harlingen.

TEN VERVOLGE OP DE

Aanbeveling aan Maaglijders.

Het HOFF'sche MALZ-EXTRACT (GEZONDHEIDSBIER),
als beboedmiddel tegen ongesteldheid der Maag en gebrek aan eetlust, bevestigd door navolgend geëerd schriftelijk bescheid,
GERIGT AAN DEN HEER JOHANN HOFF
Centraal-Dépôt te Amsterdam, O. Z. Voorburgwal, J. 342.

Mijnheer!

„Sedert geruimen tijd was ik lijdende aan Maag-„aandoeningen, zoodat ik bijna geen eten meer kon „nuttigen, waarop eene verschrikkelijke verzwakking „volgde, en wel zoodanig, dat ik niet meer in staat „was de minste beweging te doen. Na alle mogelijke „middelen tot beterschap te hebben aangewend, zon-„der eenig nut, werd ik eindelijk aangeraden uw „**Malz-Extract** te gebruiken; sints twee maanden „nu ik dit heilzaam middel van uw Dépôthouder den „Heer M. F. C DE KATER alhier ontving is niet „alleen de eetlust verbeterd, maar zelfs gevoel ik „werkelijk mijne vroegere krachten dagelijks toene-„men, zoodat ik thans mijne huiselijke bezigheden „gelukkig wederom kan waarnemen. Van deze me-„dedeeling kan UEd. het noodige gebruik maken, ten „einde dit heilzame middel aan soortgelijke lijders aan „te bevelen."

Zierikzee. (get.) **M. VAN SAS.**

HOOFD-DÉPÔT te Leeuwarden, S. P. POSTMA, Koornmarkt;

DÉPÔTS; *Bolsward*, I. IJ. REITSMA. — *Dockum*, S. ZOUTMAN. — *Dragten*, D. DE VRIEZE. — *Franeker*, J. HOUTSTRA. — *Grouw*, I. K. MUSCH. — *Harlingen*, S. E. WIARDA, *Apoth.* — *Sneek*, P. VAN STAA. — *Workum*, L. BRANDENBURGH.

REVALENTA ARABICA.

Gisteren kwam bij mij de Schipper en Koopman N. B., die mij verhaalde, dat zijne Echtgenoote wel 5 jaren lang aan hevigen buikloop geleden heeft, doch door het gebruik van drie Bussen **REVALENTA** radikaal is genezen.

Sneek. P. T. POTMA.

ZWAKKE MAGEN, die geenen substantiëlen kost verdragen kunnen, moeten DU BARRY'S REVALENTA gebruiken om hunne krachten te herwinnen.

De **REVALENTA** *is geen medicament, maar een voedsel*, dat zeer gunstig op de spijsverteringsorganen werkt, en daardoor eene menigte ziekten en onpasselijkheden genezen en voorkomen kan. Er zijn voorbeelden in groote menigte, dat zij ZONDER HULP VAN MEDICIJNEN langdurige ongesteldheden genezen heeft. Duizenden hebben openlijk verklaard, dat zij hunne genezing aan haar te danken hebben. *Men kan ze zonder inconvenient gebruiken en de genezing volgt gewoonlijk spoedig.*

De echte **REVALENTA** van de Heeren BARRY DU BARRY en C°., 77 Regentstreet, Londen, wordt alleen verkocht door het **VERKOOPHUIS** en deszelfs Dépôts.

De prijs is: 1 ℔ *f* 2, 2 ℔ *f* 3.50, 5 ℔ *f* 8 en 12 ℔ *f* 16.

Kleine Bussen, om er de proef mede te nemen, kosten 87 $^1/_2$ cent.

Men lette er vooral op, dat iedere Bus, tot waarborg der echtheid, door „F. VON WINDHEIM & Co., VERKOOPHUIS," geteekend is.

Amsterdam, Verkoophuis; Leeuwarden, J. J. van Haagen, bij de Koornmarkt I no. 343, en Gebrs. de Graaff; Bolsward, S. S. Oosterbaan en R. S. Dijkstra; Delfzijl, W. Sissing; Dockum, A. Schaafsma; Dragten, J. Posthuma Sz.; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen, P. L. Mirande Pz. en J. S. van Dijk; Heerenveen, G. Overdiep; Hindeloopen, J. L. Haaxma; Kollum, C. Nihot; Makkum, J. B. de Boer; Noordwolde, Jacob Feenstra; Sneek, P. T. Potma en in de andere steden de bekende Dépôts.

DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY.

Kindschheid, Ouderdom.

De nadenkende geleerde stelt vast, dat het bijna zeker is, dat bij het begin en bij het einde van het leven de mensch door dezelfde soort van ziekten aangetast wordt. Rusteloosheid, herhaalde ongesteldheden, benaauwd ademhalen en gejaagdheid zijn de voorloopers van hersehziekten, die echter door het naauwkeurig gebruik der geneesmiddelen van Holloway meest altijd voorgekomen worden. De bejaarde lieden moeten dadelijk de Pillen gebruiken; maar bij de kinderen moet men den ruggegraad en de maag met de Zalf inwrijven, waaraan de kleine lijder, aangezien het geen pijn veroorzaakt, zich zal onderwerpen. Deze middelen zullen ook bevonden worden dienstig te zijn bij dergelijke ongesteldheden maar van cronischen aard. Zij bieden hunne beschermende hulp aan den eerwaardigen ouderdom en aan de hulpbehoevende kindschheid.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen: f 0.80, f 1.85, f 3, f 6.75, f 13.50, f 20.50.
Potjes Zalf: - 0.80, - 1.85, - 3, - 7.05, - 13.85, - 20.50.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; S. Stellingwerff Beintema, Leeuwarden, Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. G. Swart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; Londen, Holloway's Etablissement, Strand 224, en New-York, 80 Maiden Lane.

LOGEMENT „DE GOUDEN ENGEL"

BUITEN DE WOLDPOORT TE STEENWIJK.

De Ondergeteekende heeft de eer het geachte Publiek kennis te geven, dat zijn LOGEMENT is **geopend**, waarvoor hij zich minzaam aanbeveelt; belovende door eene prompte en nette bediening zich vertrouwen en aanbeveling waardig te maken.

Steenwijk, Augustus 1863. W. AGTERBERG.

KOFFIJHUIS „DE NIEUWE AANLEG" TE BOLSWARD.

BILLARDPARTIJ.

Vrijdag den 28 Augustus 1863:

PRIJS: **Een GOUDEN ZAKHOROLOGIE met DITO KETTING.**

PREMIE: **Een ZILVEREN AANSTEKERS-KOMFOOR.**

Aangifte 's morgens van dien dag, vóór 10 ure. Aanvang ten 11 ure. — Alle Liefhebbers worden uitgenoodigd, tegen betaling van *f* 1 voor inlaag.

J. D. DE VRIES, *Kastelein.*

HARDDRAVERIJ TE SLOTEN.

Met vereischte permissie van het Gemeente-Bestuur aldaar gedenken de Kasteleins U. I. DE JONG en A. F. DE JONG, ondersteund door eenige Liefhebbers, op Dingsdag den eersten September 1863, te laten Verharddraven, door Paarden onder den Man:

Een extra fraai CHAISGEREID, met HOOFDSTEL en LEIDSELS;

waartoe *alle* Paarden worden toegelaten, die nog geenen Prijs gewonnen hebben. Aangifte ten huize van U. I. DE JONG.

En:

op Donderdag den derden September daaraanvolgende, insgelijks door Paarden onder den Man:

Een extra fraaije ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR.

Alle Paarden worden hierbij toegelaten, mits die, als driejarige uitgezonderd, geen meer dan *twee* geadverteerde, *uit Zilver vervaardigde*, Prijzen (*geld of Premiën* niet gerekend) onder den Man hebben gewonnen. Aangifte ten huize van A. F. DE JONG.

Zullende er telkens, minstens zes Paarden, ten genoegen der Keurmeesters, moeten ingeschreven zijn.

BILLARDPARTIJ

op Donderdag den 27 Augustus e. k., ten huize van L. P. BAKKER te Langweer, om **een fraaije PRIJS**, *van minstens f 30 waarde.*

Aangifte vóór 's namiddags 3 uur, waarna met Spelen dadelijk zal worden begonnen.

Alle Spelers worden toegelaten, uitgezonderd den Heer Bijlsma, van Bolsward.

HARDDRAVERIJ EN HARDLOOPEN

TE IJSBRECHTUM.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur der Gemeente gedenken S. HANENBURG en eenige Liefhebbers, op Vrijdag den 28 Augustus e. k., te laten Verharddraven, door Paarden, welke geen Prijs en Premie gewonnen hebben, uitgezonderd driejarige en tot genoegen der Keurmeesters zijnde:

Een zware ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR TOT PRIJS.

Aangifte om 12 uur.

En op Donderdag den 27 Augustus, te laten Verhardloopen, door Manspersonen, die geen Prijs hebben gewonnen:

Eene zware ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS TOT PRIJS EN **eene nader te bepalen PREMIE.**

Aangifte van 's morgens 9 tot 12 uur.

Met vereischte toestemming gedenken de Kastelein P. R. HEERINGA te Oosterend en eenige Liefhebbers te laten Verharddraven, op Zaturdag den 29 Augustus 1863, 's namiddags precies ten 2 ure, door Paarden, die geenen Prijs, uitgezonderd in het driejarige, hebben gewonnen:

Een extra fraaije ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR.

Aangifte ten 12 en Keuring ten 1 ure.

KAATSPARTIJ EN HARDDRAVERIJ

TE MINNERTSGA.

Met toestemming van het E. A. Bestuur der gemeente Barradeel zullen R. TUINHOF en E. V. D. ZEE, benevens eenige Liefhebbers, op Dingsdag den 1 September, laten Verkaatsen in porturen van 3 personen:

Een nader te bepalen PRIJS.

Aangifte te 12 uur bij R. TUINHOF.

En op Woensdag te laten Verharddraven door Paarden, die niet meer dan één prijs hebben gewonnen:

Een fraai GOUDEN CYLINDER HOROLOGIE,
ter waarde van f 85.

Aangifte bij E. V. D. ZEE, te 12 ure.

HARDDRAVERIJ TE STADS-KANAAL,

op Donderdag den 3 September e. k., 's namiddags te half drie uur, bij den Logementhouder J. H. KOCK:

PRIJS: **100 GULDEN.**
PREMIE: **25 idem.**

Alle Paarden worden toegelaten, die ten genoegen der Keurmeesters zijn.

Aangifte der Paarden, 's morgens te 10 uur. Keuring 12 uur.

OPEN TAFEL te één uur.

HARDDRAVERIJ TE HIJUM.

Met vereischte toestemming van het Edel Achtb. Gemeentebestuur van Leeuwarderadeel gedenken de Kastelein J. H. BERGSMA en eenige HH. Liefhebbers te Hijum, op Donderdag den 27 Augustus 1863, te laten Verharddraven:

Een extra fraaije ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR, *ter waarde van 65 gulden, of, des verkiezende, de waarde in geld.*

En zulks door Paarden, die niets hebben gewonnen (uitgezonderd driejarige). Aangifte te 12 uur.

HARDDRAVERIJ TE RAUWERD.

De Kasteleins VALKEMA en ZWART en eenige Liefhebbers gedenken op Woensdag den 2 September 1863 te laten Verharddraven, door Paarden, die niet meer dan één geadverteerden Prijs, onder den Man, gewonnen hebben (uitgezonderd als driejarige): **Een ZILVEREN TABAKSPOT met DITO KOMFOOR**, *ter waarde van vijf en zeventig gulden.* Aangifte bij VALKEMA, middags 12 uur.

STOOM- VAART

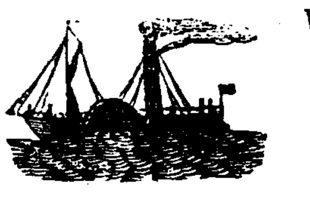

VAN **Harlingen** NAAR **Hull**

EN VAN

Hull terug op Harlingen via Zwolle.

Het ijzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapitein B. NEPPERUS, vertrekt van HARLINGEN wekelijks des **Zaturdags** morgens met het eerste getij, behoudens buitengewone omstandigheden, en van HULL terug via ZWOLLE op hier des **Woensdags** morgens, waarmede uitmuntende gelegenheid bestaat tot het aanvoeren van MANUFACTUREN en allerhande Goederen *regtstreeks tot* **Harlingen**, tot billijke vracht en onkostberekening. — Adres en informatien bij de Agenten:

W. C. L. RINGROSE, *Hull.*
I. & S. WIARDA, *Harlingen.*

ALGEMEENE ONDER- EXPEDITIE-NEMING,

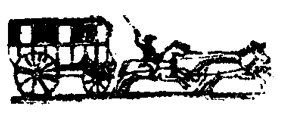

VAN GEND & LOOS.

DE ADMINISTRATIE heeft de eer te berigten, dat, niettegenstaande de opening van den Centraal Spoorweg van *Utrecht* naar *Hattem*, de nachtdienst tot vervoer van Passagiers en Goederen tusschen UTRECHT en ZWOLLE **onveranderd blijft bestaan.**

De dienst vertrekt van UTRECHT des avonds omstreeks 10 uur, na aankomst der spoortreinen respectivelijk van AMSTERDAM des avonds ten 8 $^1/_2$ uur en van ROTTERDAM des avonds ten 7.50 vertrekkende, om te ZWOLLE des morgens circa 7 uur aan te komen en aldaar te corresponderen, met de diensten op GRONINGEN, LEEUWARDEN enz. Van ZWOLLE is het vertrek ten 7 $^1/_2$ uur 's avonds, na aankomst van gemelde diensten, om te UTRECHT op de treinen van circa 5.50 's morgens naar AMSTERDAM en ROTTERDAM te corresponderen.

De vrachtprijzen voor Passagiers, Goederen en Financien hebben belangrijke verminderingen ondergaan.

Door den Boekhandelaar H. KUIPERS te *Leeuwarden* is op nieuw ontvangen:

EENE UITGEBREIDE COLLECTIE

MUZIJK,

bestaande in:

CHOIX D' AIRS, DE ROMANCES etc., des meilleurs opéras pour le **Violon Seul.**

ETUDES, AIRS D' OPÉRAS, POTPOURRIS etc., pour la **Flûte Seule.**

OUVERTURES, OPÉRAS FAVORIS pour **deux Violons.**

DUOS pour **Piano** et **Violon.**
" " " " **Violoncelle.**
" " " " **Flute.**
" " " " **Clarinette.**
" " **Flute** et **Violon.**
" " **deux Flutes.**

Steeds voorhanden:

de NIEUWST UITGEKOMEN **MUZIJK voor PIANO, met en zonder Zang**, waarvan de Catalogus op *franco* aanvrage *gratis* is te bekomen.

Op verlangen worden zoowel buiten als binnen de Stad collecties op keur gezonden.

J. CAMPEN te *Sneek* heeft uitgegeven:

HANDLEIDING voor Rijks- en Plaatselijke Ontvangers, Grossiers en Slijters in sterke Dranken, alsmede voor Gemeente-Besturen en derzelver Ambtenaren, bevattende: 1. Beknopte inhoud der wet op het gedistilleerd; 2. Inhoudsmaat der bij die wet bepaalde fusten; 3. Herleidingtafel van af 40 $^1/_{10}$ % tot en met 52 % gebragt tot 50 %; 4. Idem met aanwijzing van den Rijks accijns en Gem. opcenten; 5. Idem met aanwijzing van den plaatselijken accijns; 6. Eene versnijdingtafel, alsmede eene dito aanwijzende de zwaarte of gewigtsbepaling van het Gedistilleerd in percenten en tienden van dien, door W. A. EISMA, Rijks-Commies, Roeijer 2de klasse en Scheepsmeter te Sneek. Prijs 65 cts.

Bij den Boekhandelaar T. TELENGA te Franeker is verschenen en alom verkrijgbaar:

TAFEL, aanwijzende het bedrag der Gemeentebelasting bij invoer van Gedistilleerd, elders voor het Rijk veraccijnsd, in verschillende graden en sterkte. Prijs 25 cents.

(Zie verder het Bijvoegsel.)

Ter Courant-Drukkerij van de Erven Koumans Smeding.

BIJVOEGSEL, behoorende tot de Leeuwarder Courant van Dingsdag 25 Augustus 1863.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland* brengt, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat in de Bureaux van het Provinciaal Bestuur te *Leeuwarden* ter inzage liggen de voorwaarden van op den 3 September e. k. te *'s Gravenhage* te houden Aanbestedingen van: 1. het bouwen van een Stationsgebouw te *Breda* met bijbehoorende werken en leverantien, en 2. het maken van eene verhoogde Ladingplaats, eene Bergplaats voor Goederen en eenige andere werken op het Station *Breda*, ten behoeve van den Spoorweg van *Breda* tot *Boxtel*.

Leeuwarden, den 18 Augustus 1863.

S. VAN WELDEREN RENGERS, *L. C.*

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe en Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 21 Augustus 1863 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 10.50.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . - 215.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . - 215.00.

Leeuwarden, den 22 Augustus 1863.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
S. VAN WELDEREN RENGERS, *L. Voorzitter.*

NOORD-AMERIKA.

Onderstaande brief, door den heer J. aan zijne Ouders te Harlingen, *uit Noord-Amerika, geschreven, is ons, ten vervolge op zijn vorig schrijven, voorkomende in onze nos. van den 5 en 15 Mei l.l., welwillend medegedeeld.*

Camp at Youngs-Point. LOUISIANA, 2 Julij 1863.

Ik ben gedurende mijn verblijf in Amerika door den liefderijken Vader en Verzorger van ons allen steeds ruimschoots gezegend geweest. Altijd was ik gezond, en kon ik in mijne dagelijksche behoeften goed voorzien. Gedurende den oorlog ben ik in het bijzonder boven anderen door God gezegend. Hij heeft mij bij gezondheid de noodige krachten geschonken om het harde leven van een soldaat hier te lande te kunnen leiden. Ongeveer twee jaar geleden trokken wij ten getale van twaalf als kloeke jongelieden uit New-Amsterdam, en slechts vier van ons zijn overig. De anderen zijn door vermoeijenissen, ziekten en gevechten op het altaar des Vaderlands geofferd. Onze gansche brigade telde bij het uitbreken van den oorlog vier duizend man; terwijl nu slechts negenhonderd en veertig daarvan voor de dienst geschikt zijn. Vooral hier in het zuiden onder de brandende stralen van een tropische zon zijn de sterften menigvuldig. Van den vroegen morgen tot den laten avond ziet men gedurig de statige processies naar de rustplaats der dooden gaan, om daar weder bij het groote getal bij te zetten, die niet meer strijden zullen. De hitte hier in het suiker- en katoenland is zóó groot, dat van den morgen elf tot den namiddag vier uur mensch noch dier eenig werk verrigten kan. Dan zoekt ieder de schaduw.

Sedert Februarij heeft ons westelijk leger zoo veel voordeel behaald, als het oostelijk leger verloren heeft. Met de opening van het voorjaar zakte het leger onder bevel van generaal Grant op eene groote vloot transportbooten den Mississippi af.

Vicksburg was het doel van aanval. Nadat Grant de rebellen ten noorden van Vicksburg uit hunne versterking verdreven had, rukte hij op tot slechts zeven mijlen van de vesting. Hij lag nu met zijn leger aan de westelijke zijde der rivier, bijna tegen over de stad. Nu moet gij weten dat de rivier nabij de stad eene groote bogt vormt. En daar de vrije vaart op de rivier altijd het doel van ons vechten hier was, zoo besloot Grant om deze bogt door één regt kanaal af te snijden, en daardoor den loop van den Mississippi te veranderen, en zoo doende de stad van de rivier af te snijden. Dit kanaal was een mijl lang; en er werd met allen ijver aan gegraven, tot dat, toen het bijna voltooid was, de rebellen er met hun zwaar geschut eene rigting op kregen, en de verdere arbeid er aan gestaakt moest worden. Nu kwam er bij, dat het water begon te vallen, en de onderneming werd als mislukt beschouwd. — Onze brigade was omstreeks April van Germantown naar Memphis verlegd en van daar per boot naar Vicksburg opgevaren. Om de attentie der rebellen af te leiden, was door ons een nieuw kanaal, een weinig hooger op, gegraven.

Alles werd nu gedaan om hen te doen gelooven, dat de aanval ten noorden der stad zou zijn. Eene expéditie van eenige honderd manschappen, met twintig transportbooten, drijvende smederijen en een paar kanonneerbooten werd de Yaroo-rivier opgezonden, om de rebellen aan te vallen. Voor de oningewijden scheen het eene reusachtige onderneming. Een paar kanonschoten werden gewisseld, en ons gansche verlies was twee man. Intusschen werd naar het noorden getelegrafeerd, en spoedig was het berigt over het gansche land, dat Grant's leger een moorddadig verlies had geleden. Terwijl dit voorviel ging Grant met 80,000 man door Louisiana, en landde aan de andere zijde der rivier in Grand-Gulf. Ook ik behoorde tot deze magt. Terwijl wij bezig waren met het graven van het tweede kanaal, werden zeven ijzeren geweerbooten en twee houten booten met hooi en katoen bedekt, en in de duisternis van den nacht voorbij de vijandelijke stad gestuurd. Meer dan duizend vrijwilligers boden zich aan om deze booten te bemannen en dien gevaarlijken togt te maken. Gevaarlijk gewis, daar de rivierzijde, van de stad door tachtig van de zwaarste kanonnen verdedigd werd. De eerste boot, beladen met rations voor vijftig duizend man, werd al spoedig door den vijand ontdekt en in zinkenden staat gebragt. De rivier is daar slechts een halve mijl wijd; maar drie honderd voet diep. Aan de zes andere booten gelukte het met eenig verlies voorbij te loopen, ofschoon de batterijen zich tot Warrenton uitstrekken. Toen de kanonnade begon, des nachts ten twaalf uur, verlieten wij allen onze tenten en gingen naar den oever om het grootsche tooneel bij te wonen. De bliksemstralen van het vijandelijk vuur en het weergâlooze gedonder van het geschut, daarbij de gedachte aan het gevaar, waarin onze kameraden waren, en de uitslag van de onderneming, dit alles vormde iets zoo groot indrukwekkends, dat het de beschrijving te boven gaat. Iedere boot had drie stuurlieden, zoodat, wanneer er een viel, de ander zijne plaats kon innemen. — Zoo als ik dan gezegd heb, wij kruisten de rivier op. Terwijl Grant met een gedeelte op Vicksburg van achter aanrukte, gingen wij met een ander gedeelte naar Jackson, de hoofdstad van Mississippi, deze plaats namen wij na drie uur strijdens met de punt van de bajonnet in. Wij bleven daar twee dagen, vernielden en verbrandden voor millioenen dollars aan proviand, kleeding enz., enz., sneden al hunne spoorweg-communicatie af, en gingen van daar naar Vicksburg. Toen wij daar kwamen bevonden wij dat Grant het gansche vijandelijke leger na een gevecht bij Champion-Hills, in Vicksburg had opgesloten. Den 21 Mei kregen wij order, om ons voor te bereiden tot een algemeen stormloopen op des vijands werken. Den volgenden morgen ten tien uur was de tijd waarop het gansche leger den aanval zou doen. Den 22sten kwam, en het werd tien uur. Op eenige punten werd de aanval gemaakt; doch wij werden terug geslagen. Des namiddags ten vier ure werd onze brigade aangevoerd, en wij passeerden door het verschrikkelijkste vuur, waarin wij nog ooit geweest waren. Hoofden, armen en beenen werden door de bommen en kogels als papier door de schaar afgesneden. Reeds wapperde de Unie-vlag op een hunner forten; doch daar bleef het bij. Wij moesten met groot verlies terug trekken, hunne werken zijn onneembaar. Wij verloren dien dag acht duizend man aan dooden en gekwetsten. Nu werd er besloten, om de vijand door uithongeren te dwingen om zich over te geven. En wij werden met anderen uitgezonden, om den weg in den rug van het leger schoon te houden. Wij rukten op naar Yaroo City, door de Yroovallei, een der vruchtbaarste valleiën van het zuiden, waar wij den vijand tweemaal ontmoetten en met verlies terug dreven. Den 10 Junij kwamen wij weder naar de Louisiana zijde, vier mijlen van de belegerde stad, en hadden aan deze zijde weder een overwinnend gevecht. Thans liggen wij in ons zomerkamp, na in vier en dertig dagen drie honderd zestig mijlen gemarcheerd, vijf gevechten geleverd, millioenen dollars aan katoen en eigendom vernield en meer dan vier duizend menschen aan de slavernij onttrokken te hebben. Wij hebben aldus in een cirkel rondom Vicksburg gemarcheerd.

Wij houden nu de wacht aan deze zijde der rivier, zoo dat de rebellen ons niet over de rivier ontgaan kunnen, en steeds verhinderen wij hen door ons schieten om water uit de rivier te halen. De stad heeft een doodelijk aanzien. De huizen zijn allen ledig, de straten geheel verlaten, vrouwen, kinderen en niet strijdenden leven in gaten onder den grond. De soldaten zijn immer in de borstweeringen. Grants leger ligt in een halven cirkel ook in borstweeringen rondom de stad, en zijne beide vleugels rusten aan de rivier. Boven en beneden de stad liggen kanonneerbooten, terwijl wij vlak voor de rivier op sprekers afstand van de stad liggen. Ondermijnen en contramijnen à la Sebastopol is thans aan de orde van den dag. Nacht en dag werpen wij kogels en bommen in de plaats. Der rebellen magt onder generaal Pemberton (die, bij het uitbreken des opstands, kolonel in ons leger was) is, naar men zegt, twintig à dertig duizend man. Zij kunnen het ten opzigte van proviand welligt nog drie maanden uithouden. Wij hebben echter het volle vertrouwen, dat de stad met de gansche magt vroeger in onze handen zal vallen. Ik heb in dezen brief mijne dagmarchen vermeden, daar gij die uit den vorigen wel kunt nagaan.

In het oostelijk departement is generaal Hooker niet zoo gelukkig geweest. Zijne poging op Richmond is vruchteloos geweest. Hij is met groot verlies teruggeslagen. Ook Charleston, South-Carolina, zal spoedig het tooneel van zware gevechten worden. Generaal Banks heeft de rebellen in Port Hudson ingesloten. Dit is eene versterkte plaats aan de Mississippi, tusschen Vicksburg en New-Orleans. De zaken in het westen gaan goed vooruit. Generaal Rozencrans ligt nog altijd met een groot leger in Tenessee tegen over den rebellen generaal Brugg. Honderdduizend man zijn weder opgeroepen, voor zes maanden, om generaal Lee's aantogt op Ohio, Pensylvanië en Maryland te beletten. Wij hebben zeer veel neger-regimenten en zij vechten goed. De ouden, de vrouwen en de kinderen worden door het gouvernement tegen billijk loon op de geconfiskeerde plantaadjes gebruikt. Veel wordt tot verbetering van hunnen toestand aangewend en scholen worden opgerigt, waarin zij in het lezen van den bijbel onderwezen worden. Het vechten rondom de stad is dagelijks, en menigmaal wordt onze gansche artillerie op eens geopend. Onze linie aan de landzijde der stad is zes mijl lang en meer dan driehonderd kanonnen van alle calibre zijn daar geplant. In de Noordelijke Staten is reeds alles in gereedheid om de conscriptie in werking te brengen. Ik heb nog maar een jaar te staan, maar hoop dat vóór dien tijd de oorlog zal geëindigd zijn. Engeland en Frankrijk schijnen besloten te hebben, om ons met rust te laten. Het doet mij echter leed dat Frankrijk zulke overwinningen in Mexico behaalt.

De **JAARLIJKSCHE VERGADERING** van de in deze Provincie gevestigde *Afdeelingen* en *Correspondenten* der NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT AFSCHAFFING VAN STERKEN DRANK ALS VOLKSDRANK, zal dit jaar plaats hebben te Dragten, op **Woensdag den 26 Augustus.**

Zij zal aanvangen 's voormiddags ten half 11 ure, ten huize van den Logementhouder J. van den Berg, in de Phoenix, voortgezet worden in het Kerkgebouw der Doopsgezinde Gemeente, waar 's namiddags ten half 1 ure de Heer J. D. Baarda, van Dantumawoude, de opwekkende Rede zal uitspreken, en besloten worden in het eerstgenoemde Lokaal.

De Leden van bovengenoemde Vereeniging worden met bescheiden aandrang uitgenoodigd, om door hunne opkomst tot deze Vergadering van hunne belangstelling in deze zoo goede zaak te doen blijken.

De Provinciale Correspondent in Friesland,
H. KUIPERS.

INSTITUUT: -- NIJENSTEIN.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat de HEROPENING van zijn **Huis van Opvoeding en Onderwijs**, plaats zal hebben op **Dingsdag** 1 September a.s.

Buitenpost, Augustus 1863. POUTSMA.

INSTITUUT RAADWIJK

TE UTRECHT.

De Ondergeteekende brengt beleefdelijk ter kennisse van geëerde Ouders en Voogden zijner Leerlingen, dat de vacantie den 1 September eindigt en de nieuwe cursus den volgenden dag begint.

Tevens maakt hij van deze gelegenheid gebruik om belanghebbenden opmerkzaam te maken op zijne Inrigting van Opvoeding en Onderwijs, die door gezonde ligging, ruime localiteit en uitgestrekt terrein als anderzins geheel op de hoogte van den tijd is. Het onderwijs in de Oude Talen wordt bij voortduring gegeven door een Doctor in de Letteren, onder wiens leiding reeds vele Leerlingen en ook onlangs een tot de Academische Lessen werden toegelaten, terwijl de opleiding voor Handel, Administratie, 's Rijks Militair Hospitaal, de Academien van Delft, Breda en Willemsoord door den Ondergeteekende en een geschikt en talrijk personeel geschiedt, zoodat hij zijn Instituut met vrijmoedigheid blijft aanbevelen, zoowel wegens vroeger verkregen resultaten, waarvan vele zijner Leerlingen in allerlei maatschappelijke Betrekkingen geplaatst, kunnen getuigen, als wegens de nu weder loffelijke plaatsing van zijn eenigen Aspirant als Adelborst 3de klasse.

A. KOOIMAN.

Veertigjarige echtvereeniging

VAN

Mr. S. VAN WELDEREN Baron RENGERS en
Vrouwe W. M. VAN BEECK CALKOEN.

Hunne dankbare Kinderen.

IJsbrechtum, 22 Augustus 1863.

'T ZANDT, 17 Augustus 1863. Ondertrouwd:
J. H. A. OFFERHAUS, van *Idaard*,
beroepen Pred. te Scherpenzeel c. a., en
A. E. OFFERHAUS, van *Leermens*.
Eenige kennisgeving.

, **EENIGE KENNISGEVING.**

In ondertrouw opgenomen:
S. G. BINNERTS Az.,
ber. Pred. der Doopsgez. te Witmarsum c. a., en
S. BRUNGER.

Leeuwarden, 18 Augustus 1863.

, Getrouwd te Sneek den 22 Augustus 1863:
SIJTZE PIETERS DE BOER en
TJITSKE POPPES VLIETSTRA,
beiden van *Nijland*.
Eenige kennisgeving aan Familie en Bekenden.

, Bevallen van eene DOCHTER H. J. DE KOE—NAUTA.
Leeuwarden, FOKKE DE KOE,
14 Augustus 1863 *Logementhouder.*
Eenige kennisgeving.

, Heden morgen verloste van een welgeschapen MEISJE mijne geliefde Echtgenoot AKKE SCHAAF.
Echten-Brug, 14 Augustus 1863. H. G. BEEKHUIS.

, Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER JOHANNA PETRONELLA SPRENGER—KNORRE.
Leeuwarden, 17 Augustus 1863.
Eenige kennisgeving.

, Bevallen van een welgeschapen ZOON T. H. SNIJDER, geliefde Echtgenoot van
IJsbrechtum, den 17 Augustus 1863. W. J. KEIKES.

, Bevallen van een' ZOON G. BAKKER, Echtgenoot van
Sneek, 18 Augustus 1863. JETZE G. BOUMA.

, Bevallen van eenen ZOON M. WORST, Echtgenoote van
Leeuwarden, 19 Augustus 1863. A. FEIMA, *Onderw.*

, Heden beviel van eene DOCHTER A. J. ZIJLSTRA, geliefde Echtgenoote van
Franeker, 20 Augustus 1863. S. PETRÆUS.

, Bevallen van eene DOCHTER SIJTSKE OOSTERHOFF, geliefde Echtgenoote van
MEINT W. BOTTEMA, *Timmerman.*
Rauwerd, 21 Augustus 1863.

, Heden is bevallen van een welgeschapen ZOON J. J. D. M. DE ROCHEFORT — DE CARPENTIER.
Balk, 22 Augustus 1863.

, Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON R. JOUSTRA, geliefde Echtgenoote van
Dokkum, 22 Augustus 1863.
Dr. R. KRUIZINGA HOMAN.

, Voorspoedig bevallen van een ZOON JOHANNA SCHREINHOUT—WESBONK.
Leeuwarden, 24 Augustus 1863.
J. W. SCHREINHOUT,
Borstel-, Houtwinkel en Stoelenmagazijn.
Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Begunstigers.

, Heden overleed de jongste onzer Lieveling, GERRIT, bijna vijftien maanden oud, na eene ongesteldheid van slechts vier dagen.
K. GROENVELD.
G. J. TEN CATE.
Heeg, den 13 Augustus 1863.

, Heden overleed, in den ouderdom van ruim 23 jaren, diep betreurd door zijne Ouders, Broeders en Zusters en verdere Betrekkingen, de WelEdele Heer ÆMILIUS MARCELLUS DE SWART, in leven Surnumerair bij het vak der Posterijen, innig geliefde jongste Zoon van
Mr. Æ. M. DE SWART en
Vrouwe A. DE SWART—SALVERDA.
Leeuwarden, den 17 Augustus 1863.
Eenige kennisgeving.

, Heden namiddag 4 uur overleed onze Moeder en Behuwdmoeder TIJTJE PIETERS OPPENHUIZEN, Weduwe F. G. ROLSMA, oud ruim 64 jaren.
Exmorra, G. F. ROLSMA.
17 Augustus 1863. Uit aller naam.
Bijzondere kennisgeving wegens uitgebreide Betrekkingen.

, Andermaal trof ons een gevoeligen slag daar het den Heere behaagde heden avond van onze zijde weg te nemen ons geliefd Kind ANTJE, in den jeugdigen leeftijd van 5 jaren en 9 maanden.

Geve de Heere genade om in Zijn doen kinderlijk te berusten.
Wommels, R. FEITSMA,
17 Augustus 1863. A. VAN DIGGELEN.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed te Sneek, tot onze innige droefheid, ons geliefd Dochtertje VROUWTJE, ruim 2 jaar oud.
Enkhuizen, C. P. DE JONG.
18 Augustus 1863. H. DE JONG — TEN CATE.

, Heden overleed mijne waarde Echtgenoote JITSKE MARTENS DE BOER, in den ouderdom van ruim 66 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 21 jaren.
Dockum, 18 Augustus 1863. M. WIERSMA.
Eenige kennisgeving aan Vrienden en Begunstigers.

, Het heeft der Voorzienigheid behaagd mij en de mijnen op eene zware proef te stellen; — heden ontsliep mijne dierbare Echtgenoote en mijner Kinderen teeder zorgdragende Moeder HINKE ZIJLSTRA, in den ouderdom van 39 jaar, na eene gelukkige en met 5 Kinderen gezegende echtvereeniging van ruim 18 jaar. Om hare weldadigheid bij velen niet onbekend, was zij wegens hare minzaamheid algemeen geacht, 't geen mij en allen, die haar beweenen, tot blijvenden troost zal verstrekken.
Huizum, O. RINGNALDA,
19 Augustus 1863. *Mr. Timmerman.*
Algemeene kennisgeving.

, **KENNISGEVING.**

Op den 19 Augustus 1863 is te Zierikzee aan eene hevige hersenziekte, in den ouderdom van bijna 42 jaren, overleden mijn waarde Man KLAAS STOFFELS KOOPMANS, in leven Schipper, mij uit eene echtvereeniging van 17 jaren vier nog hulpbehoevende Kinderen nalatende.
G. DE JONG, Wed. KOOPMANS.

, Heden overleed ten onzen huize, tot onze diepste smart, onze oudste Lieveling, JOHANNES HERMANUS, in leven Rijks-Telegrafist alhier, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 20 jaren, na een smartelijk maar geduldig lijden van 3 weken.

Zij, die den Overledene in zijn bloeijend en hoopvol leven en werken gekend hebben, kunnen ons smartelijk verlies in zijne volheid beseffen.
Harlingen, J. MEIJER Jr.
20 Augustus 1863. **R. MECIMA HEBBES.**

ARNHEM, den 20 Augustus 1863. Heden overleed, in den ouderdom van 62 jaren, mijne geliefde Echtgenote CECILIA JOHANNA VAN SCHELTINGA.

Graaf VAN LIMBURG STIRUM.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 48 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot HENDRIK WOUDA, in leven Timmerman en Aannemer van publieke werken, mij nalatende *zeven* Kinderen, waarvan het meerendeel te jong om de grootte van hun verlies te beseffen.

Sneek, 20 Augustus 1863. A. FEIKEMA, Wed. H. WOUDA.

*** Heden morgen werd ik, met mijne Kinderen, in den diepsten rouw gedompeld, door het overlijden van mijne geliefde Echtgenoot MAAIKE HEINS STEENSTRA, in den ouderdom van ruim 67 jaren, waarvan ik bijna 49 met haar in eenen gelukkigen echt vereenigd was.

Wirdum, 24 Augustus 1863. E. DE HAAN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OOSTDONGERADEEL roepen, bij deze op, ten verzoeke van Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van de onderstaande Dorpen, om te compareren in hunne respectieve Dorpskerken, als die van:

Engwierum, op Zaturdag den 29 Augustus e. k., des voormiddags 11 uur;
Morra, op denzelfden dag, des namiddags 5 uur;
Anjum, op Maandag den 31 Augustus e. k., des voormiddags 10 uur;
Oostrum, op denzelfden dag, des namiddags 4 uur;
Ee, op Vrijdag den 4 September e. k., des voorm. 10 uur;
Jouwswier, op denzelfden dag, des namiddags 1 uur;
Niawier, op denzelfden dag, des namiddags 5 uur;
Nijkerk, op Zaturdag den 5 September e. k., des voormiddags 10 uur;
Lioessens, op denzelfden dag, des namiddags 4 uur;
Aalzum, op Maandag den 7 September e. k., des voormiddags 10 uur;
Wetzens, op denzelfden dag, des namiddags 1 uur;
Metslawier, op denzelfden dag, des namiddags 5 uur;
Pæsens, op Dingsdag den 8 September e. k., des voormiddags 11 uur;

ten einde alsdan:

1. op te nemen en bij welbevinding te arresteren de Rekening der Kerkvoogdij-Administratie over 1862;
2. op te maken den Staat van Begrooting voor 1864;
3. vast te stellen een Floreenomslag te Lioessens, Metslawier en Pæsens;
4. te benoemen Kerkvoogden, in de plaats van de met 1 Januarij e. k. aftredenden, en voorts ter vervulling der vacature, ontstaan te Metslawier, door het overlijden van A. Slagman;
5. speciaal te Anjum, te delibereren en te besluiten op een verzoek van den Hoofdonderwijzer aldaar, om ontslagen te worden van deszelfs functien als Klokkenist;
6. speciaal te Metslawier, te delibereren en te besluiten over een voorstel van Kerkvoogden, tot eindregeling der Administratie van wijlen den Kerkvoogd A. Slagman;
7. speciaal te Nijkerk, te delibereren en te besluiten over een voorstel van Kerkvoogden, om bij eventueel ontslag van den tegenwoordigen Hoofdonderwijzer A. H. Blom, aan denzelven eene subsidie van hoogstens *f* 200 uit de Kerkvoogdij-fondsen te verleenen;
8. in het algemeen te besluiten over zoodanige voorstellen als verder ter tafel zullen worden gebragt.

Metslawier, den 22 Augustus 1863.

Burgemeester en Wethouders van Oostdongeradeel,
ANDREÆ, *Burgemeester*.
L. BOUMA, *fung. Secretaris*.

VEEMARKT TE SINTNICOLAASGA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DONIAWERSTAL maken bij dezen bekend, dat bij besluit van HH. Gedeputeerde Staten der provincie, dd. 10 November 1862, no. 35, magtiging is verleend tot het instellen eener **WEEKMARKT** te *Sintnicolaasga*, ten dienste van den Veehandel, te houden op **Donderdag den 3 September e. k.**, en vervolgens op iederen **Donderdag** in de maanden September, October en November.

Wordende de Veehouders en Veehandelaren uitgenoodigd deze Markt, tot het verkoopen en koopen van Vee, te bezoeken.

Langweer, den 22 Augustus 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
B. E. S. VAN WELDEREN RENGERS.
W. HOOGLAND, *Secretaris*.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WONSERADEEL brengen, bij deze, nog ter kennisse van de Hervormde Floreenpligtigen van *Wons*, dat in de voor dezelven uitgeschreven Vergadering op Zaturdag den 29 Augustus 1863, middags 12 uur, in de Kerk te Wons tevens zal worden voorgesteld, te besluiten: Tot eene RUILING met G. Burghgraef van eene **Huizinge**, eigen aan de Kerk, sectie B no. 261, tegen eene Huizinge, sectie C no. 583, op taxatie van twee deskundigen.

Bolsward, 22 Augustus 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
T. MULIER.
De Secretaris, J. BINKES.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEMELUMER-OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE roepen bij deze op, ten verzoeke van Kerkvoogden der Hervormde Gemeenten, de stemgeregtigde Hervormde Floreenpligtigen van onderstaande Dorpen, om te verschijnen in hunne Kerken, als volgt; die van:

Molkwerum, op Woensdag den 2 September e.k., voormiddags 11 uur;
Warns en Scharl, op denzelfden dag, 's namidd. 2 uur;
Nijega en Elahuizen, op Donderdag den 3 September e.k., voormiddags 11 uur;
Oudega en Kolderwolde, op denzelfden dag, 's namiddags 2 uur;
Hemelum, *Mirns en Bakhuizen*, op Vrijdag den 4 September e. k., voormiddags 11 uur;
Koudum, op Zaturdag den 5 September e. k., voormiddags 11 uur;

ten einde: 1. op te nemen en bij welbevinding te sluiten de Kerkvoogdij-Rekeningen over 1862; 2. vast te stellen de Kerkvoogdij-Begrootingen voor 1864; 3. die van *Nijega c. a.*, een Kerkvoogd te benoemen in plaats van den Heer Herre F. van der Wal, overleden, en 4. te beraadslagen en te besluiten over alle zoodanige voorstellen, als welke ter tafel mogten worden gebragt.

Koudum, den 24 Augustus 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
B. J. BUMA.
De Secretaris, T. PLANTENGA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN IDAARDERADEEL roepen bij deze, ten verzoeke van Kerkvoogden, op de Hervormde Floreenpligtigen **van** den dorpe Grouw, om te compareren op Zaturdag den 5 September 1863, 's voormiddags te 11 ure, in het Gemeentehuis te Grouw, ten einde:

1. te delibereren en te besluiten over een adres van den Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Grouw, strekkende om aan den Predikant dier Gemeente, ingeval hij zijn emeritaat mogt aanvragen, boven het alsdan door hem te erlangen pensioen, zoodanige som uit de Kerkvoogdijbeurs toe te staan, dat hij levenslang, telken jare geniete het bedrag van zijn tegenwoordig tractement;
2. vast te stellen de Begrooting der Kerkvoogdij-Administratie voor de dienst van 1864;
3. te delibereren en te besluiten over alle zoodanige voorstellen als verder ter tafel zullen worden gebragt.

Grouw, den 20 Augustus 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
C. BERGSMA.
De Secretaris, W. SIJPKENS KIJLSTRA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OPSTERLAND roepen, bij deze, op, ten verzoeke van de betrokken Kerkvoogden, de stemgeregtigde Hervormde Floreenpligtigen van de onderscheidene dorpen, om te verschijnen, die van:

Beets, op Woensdag den 9 September e. k., voormiddags 9 1/2 uur,
Beetsterzwaag, op denzelfden dag, voormiddags 10 1/2 uur,
Olterterp, op denzelfden dag, voormiddags 11 1/2 uur, } in het Gemeentehuis.
Ureterp, op Vrijdag den 11 September e. k., voormiddags 9 1/2 uur,
Siegerswoude, op denzelfden dag, voormiddags 11 uur, } bij H. S. Bijlsma;
Duurswoude, op denzelfden dag, namiddags 12 1/2 uur, bij T. L. Walda;
Wijnjeterp, op denzelfden dag, namiddags 2 1/2 uur, in de Kerk;
Hemrik, op Donderdag den 10 September e. k., voormiddags 9 1/4 uur, bij A. de Wit;
Lippenhuizen, op denzelfden dag, voormiddags 10 1/2 uur, bij F. M. Sijtsma;
Terwispel, op denzelfden dag, namiddags 2 uur, in de Kerk;
Langezwaag en *Luxwolde*, op Maandag den 14 September e. k., voormiddags 11 uur, in de Kerk;
Kortezwaag, op denzelfden dag, namiddags 2 uur, bij W. L. Elzinga:

Ten einde:

1. op te nemen en na welbevinding te sluiten de Kerkvoogdij-Rekeningen, dienst 1862;
2. waar noodig is vast te stellen de Begrooting en Omslag over de Florenen, dienst 1864;
3. nieuwe Kerkvoogden te benoemen voor de met Januarij 1864 aftredenden;
4. speciaal nieuwe Kerkvoogden te benoemen: *a.* te *Hemrik*, in plaats van den Heer Jan A. van der Sluis, overleden; *b.* te *Terwispel*, in plaats van Sijtse F. Zwanenburg, naar elders vertrokken; *c.* te *Ureterp*, in plaats van Jolle J. Mulder, die alszoodanig bedankt heeft;
5. die van *Lippenhuizen*, te behandelen een voorstel van Kerkvoogden, om over het jaar 1864 eene gift van *f* 250 aan het Algemeen Armbestuur aldaar te verleenen;
6. al datgene te behandelen dat meer ter sprake mogt worden gebragt.

Beetsterzwaag, den 22 Augustus 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. DE JONGH, Gz., *L. B.*
J. T. DE HAAN, *Secretaris*.

EILAND TERSCHELLING.

Op Zaturdag den vijfden September zal gehouden worden te Midsland de **VEULEN-** en **PAARDENMARKT** en op Donderdag den 24 September 1863 de **gewone jaarlijksche VEEMARKT.**

De Markten beginnen 's morgens te negen uren en eindigen 's namiddags te drie uren.

De Burgemeester,
A. B. MENTZ.

DE KERKVOOGDEN *van de Hervormde Gemeente te Bolsward* noodigen, bij deze, uit, diegenen welke genegen zijn te dingen naar de betrekking van ORGANIST bij dezelve Gemeente, als welke komt te vaceren door het verleend eervol ontslag van den Heer J. P. Perrin, om zich, tot dat einde met overlegging van de vereischte attesten, vóór den 15 September e. k. franco aan te melden bij Kerkvoogden voornoemd.

Aan deze betrekking is verbonden eene jaarlijksche belooning van vijfhonderd gulden.

Bestaande het Orgel, in de Groote Kerk, uit drie klavieren en vrij pedaal.

Bolsward, den 19 Augustus 1863.

De Kerkvoogden voornoemd,
J. BINKES.

DE ARMVOOGDEN van Zurich verzoeken door deze allen Armbesturen aan den persoon van KLAAS ANNES KOOISTRA geen onderstand of verpleging te verleenen, maar hem regtstreeks te verwijzen naar Armvoogden voormeld, wijl geene restitutie daarvan, aan eenig Bestuur, door hen zal worden verleend.

Zurich, den 24 Augustus 1863.

Namens Armvoogden,
TH. T. TJEERDEMA.

VERKOOP TE GOËNGA.

De Notaris A. HAAGSMA te Sneek zal op Zaturdag 29 Augustus 1863, 's namiddags 3 uur, ten huize van den Kastelein Monsma te Goënga, finaal veilen:

1. Eene BOERENHUIZINGE met SCHUUR en BUITHUIS, **Hieminge, Hovinge** en drie stukjes **Hooiland**, alles aan elkander gelegen in Goëngamieden onder Goënga, *de Kooi* genaamd, zamen groot volgens kadaster 1-68-70; door Theunis Tjalling Suiërveld bewoond; te aanvaarden Petri en Mei 1864; staande op *f* 1025.25.
2. Het REGT om te begraven in vier Graven op het Kerkhof te Goënga; staande op *f* 20.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een hecht TJALKSCHIP, groot 34 ton, in 1861 uitgehaald op de Werf van J. I. Bakker te Sloten, voorzien van uitmuntend Zeil- en Touwwerk enz., liggende in het Zomerrak te Sneek. Te bevragen bij Notaris HAAGSMA aldaar.

VERKOOP VAN HOOI- EN RIETLAND.

De Notaris ATTEMA te Dragten zal bij strijk- en verhooggeld verkoopen:

1. Een best stuk HOOI- en RIETLAND, aan de Folkertsloot bij Eernewoude, groot 35 bunder 36 roede, waarvan in dit jaar het Hooiland *f* 113 heeft opgebragt, terwijl er circa 225 voer Riet jaarlijks groeit. — Veiling in 2 perceelen.
2. Een HUIS met **Erf** en GROND, te Eernewoude. Nagelaten door Melis J. v. d. Veen.

De provisionele verkoop is Donderdag 27 Augustus, 's namiddags 4 uur, op de Hooidam bij Buwalda.

HOUTVEILING TE LEEUWARDEN,

BIJ DE GAZ-FABRIJK.

De Notaris P. BOLTJES te Grouw zal op Vrijdag den 28 Augustus 1863, des morgens 10 uur, ten huize van den Logementhouder W. Lubberts, bij de Gaz-fabrijk, tegen gereede betaling, verkoopen: Eene aanzienlijke partij maats en overmaats DROOGE VUREN PLANKEN van 51, 57, 62 en 68 palmen lengte en verschillende zwaarte, waarbij eene extra mooije partij 37 en 25 streeps zijn; voorts beste ACHTERPLANKEN, SCHALEN enz.

VERHURING TE *HANTUM*, op Donderdag den 3 September 1863, des avonds ten 5 ure precies, ten huize van den kastelein Kamstra, van:

Eene **HUIZINGE** en **SCHUUR**, STALLING voor 10 Koeijen en 2 Paarden, met aanbelendend LIJTSHUIS en **Tuin**, aan den weg bij Sijtze-lee onder Hantum, benevens ruim 7 bunder BOUW- en WEILAND, daarbij behoorende, en zulks voor 5 of 7 jaren; mitsgaders 7 bunder **los** LAND, voor 3 en 4 jaren, alles bij billetten nader aangeduid; toebehoorende aan en in gebruik bij de Weduwe Willem Folkerts van der Ploeg, onder Hantum.

De condition te vernemen en nadere informatien te bekomen ten kantore van den Griffier J. J. HEEP te Holwerd.

AANBESTEDING, BIJ GESLOTEN BRIEFJES,

van het **bouwen** eener **nieuwe** BOERENHUIZINGE, met bijlevering der Materialen, op de Zathe in gebruik bij Anne K. Zandstra te Langweer. Bestek en teekening liggen ter inzage bij JAN S. SOLKEMA, Herbergier te Langweer. De aanwijzing op het terrein zal geschieden op Zaturdag den 29 Augustus 1863, 's namiddags ten 2 ure.

TEGEN zeer ruim salaris wordt gevraagd voor de Zuidwestkust van Afrika, om begin November te vertrekken: Een ongehuwd PERSOON, tusschen 25 en 30 jaren, *grondig* bekend met administratie, Italiaansch boekhouden, de Engelsche en Fransche talen en *zeer* vlug kunnende rekenen. *Alleen* zij, die met den groothandel bekend zijn, in alle opzigten aan de bovenstaande vereischten voldoen en *ontwijfelbare* referenties omtrent moraliteit kunnen aanwijzen, zullen in aanmerking komen. Adres met franco brieven, onder letter R., bij H. T. HENDRIKSEN, Boekhandel, Hoogstraat, Rotterdam.

EEN ongehuwde SMIDSKNECHT, die in het **Boerenwerk (Paardebeslaan)** grondig ervaren is, kan dadelijk in dienst treden bij R. BROEKENS, Smid te Anjum.

EEN SMIDSKNECHT, goed kunnende werken, liefst niet geheel onbekend met **Kagchelmaken**, en één zijn werk ten deele verstaande, kunnen dadelijk geplaatst worden bij P. WIJTSMA te Franeker.

EEN ongehuwde SMIDSKNECHT, niet onbekend met het **Kagchel-** en **Bandwerk**, kan van stonden aan werk bekomen bij A. U. FABER, buiten het Hoogend te Sneek. Brieven franco.

VIER TIMMERKNECHTEN kunnen dadelijk werk bekomen bij G. P. KEUNING te Ternaard.

EEN TIMMER- en METSELAARSKNECHT, zijn werk geheel of gedeeltelijk verstaande, liefst van het platte land, kan dadelijk vast werk bekomen bij B. W. IJBBEMA, Mr Timmerman aan den Trekweg onder Almenum. Adres liefst in persoon, of franco brieven.

VOOR een APOTHECARS-LEERLING, met de Receptuur bekend, wordt liefst zoo spoedig mogelijk gelegenheid gevraagd, om zich verder bij eenen Apothecar in het vak te bekwamen, tegen billijke schadeloosstelling voor Kost en Inwoning.

Heeren, daartoe genegen, worden verzocht zich met franco brieven en opgave der conditien te adresseren aan den Heer P. NOORDHOFF, Boekhandelaar te Groningen, onder letter A.

PETTENMAKERS.

Er kunnen dadelijk werk bekomen twee KNECHTEN, hun vak grondig verstaande. Adres in persoon of met franco brieven bij H. A. NIJLAND Hz. te Leeuwarden.

SIGARENMAKERS.

Vijf SIGARENMAKERS kunnen dadelijk geplaatst worden bij D. DE BOER Dz. te Harlingen. Brieven franco.

MEVROUW MANGER CATS te Dragten vraagt tegen den 12 November e. k.: Eene flinke BINNENMEID, tevens WERKMEID, gewoon de natte en drooge wasch te behandelen, niet onbedreven in het naaijen, voorzien van goede getuigschriften, en niet beneden de 28 jaren. Brieven franco.

OP 12 November e. k. vraagt men op een Buiten: Eene *bekwame* KEUKEN- en WERKMEID, van 25-jarigen leeftijd, P. G., niet *onbediend* en voorzien van goede getuigschriften. Brieven franco, letters A Z, aan den Boekhandelaar H. KUIPERS, bij de Langepijp, hoek van de Weerdt te Leeuwarden.

MEN verlangt tegen 12 November e. k., op een stil dorp in Friesland, bij een Heer en Mevrouw zonder Kinderen: Eene ordentelijke BURGER-DIENSTMAAGD, tusschen de 30 en 40 jaar oud, Herv. Godsdienst, die goed kan koken, zindelijk wasschen, enz. de huisselijke werk kunnende verrigten. Alleen zij, die de beste getuigenis omtrent deugden en bekwaamheden kunnen leveren, zullen in aanmerking komen. Loon *f* 60 's jaars. Brieven franco, onder lett. W, bij den Boekhandelaar H. KUIPERS, bij de Lange Pijp, hoek van de Weerdt te Leeuwarden.

Ter Courant-Drukkerij van de Erven Koumans Smeding.